Lwów, piątek 31. marca 1939,
Львів, пятниця 31. березня 1939.

nr. 74 (15.164).
ч. 74 (15.164).

Opłata pocztowa
uiszczona z-łówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060
„ Банку Чеських Легіов Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Не відступимо ні куска землі Італії".

ПРОМОВА ПРЕМІЄРА ДАЛЯДІЄ. — СИЛА ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ. ПАТ. В середу вечором всі французькі радіовисильні передавали промову прем'єра Даляділ, який на початку схарактеризував нинішні непевні часи, коли договори перестали становити гарантію, коли панує неспокій та перегони у зброєннях, що вже нераз доводили до воєн. У тій атмосфері Даляділ поставив собі за завдання відповісти на питання: чого Франція хоче, яка її сила та яка її постанова.

Франція хоче мира, але колиб вона мусіла вибирати між війною та пониженням, вона зуміла б оборонити свою незалежність. Французи зрозуміли, що теперішня ситуація вимагає великого зусилля. Ще ніколи Франція не була така обєднана. Французька армія прегарно вишколена, продукція поставлена на високім рівні, валюта певна, кольонії вірні метрополії, Франція може рахувати на союзників.

ІТАЛІЙСЬКІ ДОМАГАННЯ.

Даляділ гостро осудив тотальну ідеольогію, протиставляючи її демо-ліберальній, опісля обговорив франко-італійські взаємини.

У ноті зі 17. XII. 1938 італ. уряд не зясував своїх домагань; завтра появиться текст тої ноти у пресі. Годі уважати сформулуванням ревіндикацій пресові кампанії та вуличні оклики. Годі погодитися з італ. становищем, що анексія Абісинії дає Італії нові права — бо тоді кожна уступка викликувала б нові домагання, без кінця. Франція не уступить ні куска своєї землі, ні одного свого права. Франц. уряд шанує договір з 1935 р., зрештою він не відмовляється від дискусії над пропозиціями, якщоб Італія зробила їх.

НІМЕЦЬКА ЗАГРОЗА.

Франція проявляла чимало доброї волі супроти Німеччини: підписала мінхенський договір, опісля франко-німецьку деклярацію, почала торговельні переговори. Ці зусилля перечеркнула анексія Чехії. Німеччина довго оправдувала свої вчинки правом самовизначення народів, опісля природними аспіраціями — тепер говорить про життєвий простір. В таких умовинах загрожує війна, що була б катастрофою, бо знищила б усі краї. Тому Даляділ запрошує до співпраці всі держави, що хотять мира, але готові до солідарного виступу проти агресії. Він вірить, що його слова найдуть широкий відгук в Европі та в Америці. Тепер Франція вповні співпрацює з Англією — оба уряди займають таке саме становище до всіх питань.

Накінець Даляділ підкреслив, що своєю промовою він не хотів нікого упокорювати, нікому погрожувати; він лише хотів ствердити, що Франція віддає всі свої сили на службу мира.

МУСОЛІНІ ВІДПОВІСТЬ НА ПРОМОВУ ДАЛЯДІЄ?

РИМ. ПАТ. Мусоліні виїхав до Калябрії, щоб звидіти публичні роботи. У римських колах припускають, що він виголосить там промову, в якій відповість на вчорашню промову Даляділ.

Як повідомляє французьке радіо, італійські кола приняли промову Даляділ з резервою; коментарів треба сподіватися щойно в четвер.

Британська територіяльна армія у военному стані.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Чемберлен заявив у палаті послів, що — згідно з постановою уряду — британську територіяльну армію негайно поставлено на военний стан. Терит. армію, яка дотепер мала 130.000 вояків, збільшено до 170.000; це число негайно подвоять, так що терит. армія матиме у военнім стані 340 тисяч вояків.

Цю постанову умотивував він так: Годі дальше не приймати рекрутів лиш тому, що чисельний стан армії вже заповнений — треба найти місце для всіх добровольців. Підіймаючи терит. армію на военний стан, уряд ще не вичерпав усіх можливостей, які дає добровольча служба, яка може покрити всі хвилеві потреби. Тепер треба приготовити для збільшеної армії приміщення, найти інструкторів, виряд. Пляни у цім напрямі вже випрацьовують і у відповідний час подадуть їх до публичного відома. Тоді уряд предложить законопроєкти для фінансування цих постанов.

Необхідно збільшити зусилля, щоб усвідомити суспільність, що армія потребує великої скількости добровольців і то в короткім часі.

СТАНОВИЩЕ ОПОЗИЦІЇ.

По промові Чемберлена Ґрінвуд з імени лейбуристів висловив вдоволення, що уряд не покинув добровольчої рекрутації армії. Посол Сінклер заявив, що ліберальна опозиція оцінює вагу цих військових постанов та дасть урядові повну підтримку.

ЧИСЕЛЬНИЙ СТАН БРИТ. ЗБРОЙНИХ СИЛ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Дотепер британська армія складалася з 19-ох дивізій: 6-ох регулярних та 13-ох територіяльних. У военнім стані терит. армія дістає ще 13 нових дивізій так, що від тепер брит. збройні сили матимуть 32 дивізії: 6 регулярних і 26 територіяльних. Чисельний склад брит. армії буде ось який:

1 територіяльна армія 340.000 вояків,
2 регулярна армія 246.000,
3 протилетунські дивізії 100.000,
4 регулярна армія в Індії 70.000, разом 756.000.

Армія негайно переходить у военний стан — міністерство війни видало інструкції у цій справі ще в середу вечором.

АНГЛІЯ ВВЕДЕ ЗАГАЛЬНУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ?

ЛЬОНДОН, ПАТ. На запит, чи в часі побуту Лебрена у Льондоні йшли розмови про введення загального обовязку військової служби в Англії, Чемберлен відповів, що це було предметом нарад, але він не може подати до відома ходу англьо-французьких розмов.

ПРОГРАМА ЛЬОНДОНСЬКОЇ ВІЗИТИ МІНІСТРА БЕКА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Мін. Бек проведе у Льондоні три дні: 4., 5. і 6. квітня. Програма візити така: 4. квітня: нарада з мін. Галіфаксом та візита у нього, розмова з прем. Чемберленом, бенкет у міністерстві закордонних справ.

5. квітня: дальші розмови, авдієнції та сніданок у короля, обід у польській амбасаді.

6. квітня: мін. Бек звидить воєнну фльоту та буде на сніданку у її команданта.

Валенсія, Альбасете, Ґвадаляхара, Сіюдат Реаль, Мурсія Картахена

ТА ІНШІ МІСТА ПІДДАЛИСЯ ГЕНЕРАЛОВІ ФРАНКОВІ.

Після капітуляції Мадриду заломилась оборона в цілій червоній Еспанії. Командант залоги в Сіюдат Реаль повідомив телефонічно Бурґос, що ціла залога приступила до національного руху.

Мурсія піддалася нац. військам: в обох містах перебрали владу фалянґісти, що скривалися дотепер.

Червоні міліціонери в Аранхуезі, заскочені нац. наступом, піддалися без бою; частина з них виявила охоту співпрацювати з нац. військом.

Урґельський корпус обсадив Ґвадаляхару та наладнав контакт з військами, які ішли з Тарраґони.

Андалюзійські відділи йдуть на Лінарез, не стрічаючи спротиву.

Галісійська армія наступає здовж середземноморського берега.

Валенсійська радіовисильня заявила, що червоне летунство у Валенсії віддається ген. Франкові. В год. 17. увійшли туди нац. відділи.

Картахенське радіо повідомило, що населення Картахени прилучилося до нац. руху. Альбасете — це остання зі столиць еспанських провінцій, яка приступила до нац. руху.

ГЕНЕРАЛ МІЯХА ВТІК З ЕСПАНІЇ.

МАДРИД. ПАТ. В останній хвилині перед капітуляцією Мадриду ген. Міяха виїхав з прибічною радою, щоб дістатися через Картахену до французького Мароко. В Мароку й Альжирі причалило кільканайцять еспанських літаків; з одного з них висів ген. Міяха.

ЧЛЕНИ РАДИ ОБОРОНИ МАДРИДУ АРЕШТОВАНІ?

У Мадриді говорять, що членів ради оборони, м. ін. Бестейра та полк. Прада арештовано.

Минулого тижня втікло з Мадриду понад 3000 старшин та міліціонерів. Ім не пощастило втекти до Валенсії, бо біля Ґвадаляхари їхні самоходи спинилися з огляду на недостачу бензини.

Еспанія не приступає до протикомінтернівського пакту

РИМ. ПАТ. „Джорнале д'Італія" повідомляє: В еспанській амбасаді не потверджено вістки англійської преси, мовляв: Еспанія не приступить до протикомінтернівського пакту. В Еспанії ніхто не застановлявся над формальним приступленням до того пакту, бо нац. табор від початку мав виразно протикомуністичний характер.

На роздоріжжі польської національної політики.

Львів, 29. березня 1939.

Вчора ми вказали на цьому місці на два напрямки, які під впливом останніх міжнародніх подій зазначились у польському громадянстві в підході до нинішньої польської державної системи та укладу партійних сил. Одна частина громадянства, навіть із колишнього табору маршала Пілсудського (нпр. ґен. Желіґовський, консерватисти, т. зв. імперіялісти та молодо-націоналісти) вважає, що треба обєднати ввесь польський нарід довкола нового сойму, вибраного на підставі зреформованої виборчої ординації, та треба допустити до співвлади і співвідповідальности теперішню опозицію. Зате друга частина громадянства каже використати теперішню потребу більшої громадської дисципліни для сильнішого підпорядкування всього суспільного життя тільки ОЗН-ві, як диспозиційному осередкові та ще менше, ніж раніш, рахуватися з польською опозицією. Наш учорашній інформаційний огляд тих відносин ми закінчили увагою, що подібні дві течії, два напрямки, зазначились і в підході до дальшої польської національної політики, конкретно — у підході до української проблеми в Польщі.

Останні закордонні події заторкнули українську проблему і в її цілому, в міжнародньому аспекті, і на її внутрішньому польсько-державному відтинку. Відмова німцями підтримувати постанови віденського арбітражу та частинна відмова від мінхенської тези самовизначення народів немов автоматично висунули питання: 1) чи і наскільки т. зв. східні пляни III Німеччини, в яких буцім то фіґурувала концепція самостійної української держави над Дніпром, були дійсно тими плянами, чи може тільки плодом публіцистичної фантазії, та 2) чи ліквідація карпато-української державности є „видимим" знаком ревізії німецького становища щодо цілости української проблеми, чи тільки обмежується до того одного відтинку? Знаємо, як у звязку з отими сумнівами моментально зареаґувала світова преса: італійська преса, яка — здавалось би — повинна б тямити про зацікавлення Італією чорноморським басейном, ударила в тон не то політично-неприхильний супроти українців, а просто — непристойний, образливий. Зате французька й англійська преса виявила зацікавлення українською проблемою значно більше, ніж раніш, та у маніфестаційно-прихильному тоні. Очевидно, треба тверезо здавати собі справу з того, що українська тематика є тепер одною із площин розрахунків між німецько-італійською та франко-англійською пресою і тому ми, українці, не повинні відразу виявляти телячого захоплення тією реакцією на неприхильне становище прихильних нам ще донедавна часописів націоналістичних держав. Те явище навели ми тільки на приклад, як на Заході назверх виявились наслідки карпато-українських подій.

Які ті наслідки на внутрішньо-українському ґрунті — про це нічого й казати: настрої українських низів, в яких уяві карпато-українська державність тісно вязалася з німецькою прихильністю, — за ніч зазнали величезного потрясення. Якщо українська вулиця (розуміємо під нею некритичних „ідачів хліба" та низові сільські маси), яка кермується почуваннями, надзвичайно різко зареаґувала проти німців, то українська політична верхівка має підставу бути щонайменше настороженою. Ті настрої знаменито відомі польським колам. І декому з поляків автоматично насувається думка: чи не використати цей удар, що його зазнали українці від німецької поведінки у карпато-українській справі — для польсько-українського наближення, для **наближення органічного**, себто для такої зміни політики супроти українців, яка позитивно для поляків вплинула б на українські настрої?

Другим аргументом, яким послуговуються поляки, прихильники зміни курсу супроти українців у позитивному напрямку (назвемо тих поляків „конструктивістами" у протилежності до „неґативістів"), є досить просте й льоґічне міркування: „Тепер, мовляв, прийшов час чимшвидше скріплювати державу в усіх ділянках, на всіх можливих царинах. Коли хто говорить про скріплення оборонної сили Польщі, то годі викидати поза скобки стільки-то міліонів національних меншин, з якими не є наладнані відносини на підставі обостороньої згоди, себто тієї єдино-тривкої і вартісної підстави, що на неї можуть спіратися взаємини народів".

Врешті третім арґументом того конструктивного польського табору є арґумент — ліквідації карпато-української державности. Як довго — мовляв — українське громадянство у Галичині й на Волині захоплювалося завязком української державности по тому боці Карпат, як довго панували захопливі настрої і наставлені на великі українські перемоги, так довго не могло бути мови про прихильний для українців зворот у польській державній політиці: українці зрозуміли б такий зворот як вияв польської слабости і в наслідку замість відпруження українських радикальних настроїв — прийшло б до дальшого підвищення атмосфери. Зате тепер — кажуть ті поляки — можна виказати українцям, що спільна границя з Мадярщиною була потрібна державі не для боротьби з українством, як це трубіла примітивна польська вулична преса, але зі стратеґічних та торговельно-комунікаційних причин. „І тому тепер добрий момент покласти хрестик на обосторонніх та обопільних обвинуваченнях, які так щедро сипалися в останніх місяцях та промовити іншим тоном..."

Зате істнує у польській прилюдній опінії і в польських політичних колах також друга течія. Той другий табор — „неґативісців" — арґументує так:

„Саме тепер прийшла пора скріпити державу. А держава найсильніша тоді, коли творить національний моноліт. Отже: не час іти на якінебудь уступки та концесії, які скріплювали б чужо-національні орґанізми у державі, український, німецький, білоруський чи жидівський. Дальше: „українці психічно заломані останньою невдачею. Той час їх психічної депресії треба використати, щоб показати їм польську силу. Їхня деконюнктура є нашою — польською — конюнктурою. Не тільки не треба обосторонього порозуміння, у висліді якого українці мусіли б добитись задоволення бодай мінімум своїх вимог, але — навпаки — треба виказати їм у цілій повноті сильну польську руку та примусити їх рахуватися з тезою, що тільки польський нарід є єдиним господарем держави і тільки від його доброї чи злої волі залежить стан громадян іншої національности. Українці, покинені німцями, з московськими большевиками на сході, повинні бути задоволені, що мають те, що мають, та мусять зректися усяких своїх політичних аспірацій."

Ось так ми старалися обєктивно представити обидва напрямки, які зазначуються нині у польській прилюдній опінії та в польській політичній верхівці. Наведені арґументи — повторені майже буквально з польських газет та з приватних розмов, ведених із ріжними знайомими поляками. Здається, що вони віддзеркалюють досить правильно стан польських умів і настроїв у цій справі.

Очевидно, що це така актуальна і близька нам тема, що вернемось до неї ще не раз і не двічі. Звернемо тут увагу тільки на один найбільш характеристичний момент, який ріжнить оба ті табори: коли табор „конструктивістів" кладе більший натиск на **державу** і на чинник **державного розуму**, — то табор „неґативістів" і тепер має на увазі у першу чергу польську **націю**, а супроти українців кермується чинником **національного почування**. Таким робом маємо тут просто клясичний приклад, як націоналістичний **максималізм** може покриватися з державницьким мінімалізмом, — як націоналістична ненависть може заслонювати найбільш суттєві, просто імперативні інтереси держави...

У докладнішу аналізу цієї нашої тези вдаватись не будемо, хочби тому, щоб знову не наразитись на іронічний заміт львівського кореспондента „Ґазети Польской", що автор цих рядків зодягається у тоґу моралїста під адресою польської політичної думки. Борони Боже: автор цих рядків завжди стояв на становищі, що хай українці дбають за український інтерес, а поляки за інтерес польський та хай одні не вчать других, що лежить чи не лежить в їхньому інтересі. У даному випадку займаємось завданням пресової інформації, призначеної для українських читачів. Але ж хтось повинен займатись синтезою інтересів ріжних складових частин населення держави, коли те населення не є національним, віроісповідним та соціяльним монолітом! Від того, чи знайдуться кола і люди, які схотять переводити таку синтезу, чи переведуть її та введуть у життя у державній і громадській практиці, та як буде виглядати та синтеза і достосована до неї дійсність — від того залежить будучність польсько-українських відносин, будучність обох народів.

Саме сьогодні польська політична думка стоїть на роздоріжжі. На роздоріжжі стоїть державна національна політика. Чи вона використає теперішній момент чи ні, в позитивному чи неґативному для українців дусі, чи на теперішній момент махне рукою, — всеодно в історії польсько-українських взаємин буде записана правда, що її оце формулуємо: **після катастрофи карпато-української державности вчасною весною 1939. року був такий момент, що його можна було використати для налагоди і поправи польсько-українських відносин у Польщі...**

ік.

——o——

Траґічні дні в Хусті.

Здаємо собі справу, що друкуючи статтю п. Ол. Севрюка, можемо наразитися на закид, що може надто швидко даємо місце деяким критичним увагам про відносини у карпато-українській державі, якої упадок усі ще так болюче відчуваємо. А проте робимо це у почутті тієї відповідальности, якою ми завжди кермувалися, вірні засаді, яку намагалися завжди зберігати: **писати правду без огляду на те, чи вона нам приємна, чи дуже немила.** Коли сьогодні державність Карпатської України стала вже історичним минулим — не слід відкладати аналізи всіх вимог, які складалися і на її колишню силу та нинішню слабість. До цієї справи ще вернемось та поділимось із Читачами тими нашими інформаціями, які кажуть про деякі поважні помилки наших карпато-українських земляків. За те, що тут друкуємо, відповідає імя поважного старшого громадянина — політика, колишнього голови української мирової делеґації у Берестю.

Редакція.

Хуст-Севлюш, 18. березня 1939.

І. НАПЕРЕДОДНІ КАТАСТРОФИ.

З глибокою радістю їхав я в перших днях цього місяця в Карпатську Україну, цю маленьку українську землю, яку в тузі за рідною свобідною землею політично-помилково зробили ми нашою землею обітованою і скупчили на ній увагу, турботи, надії всього українства. Я все непокоївся, чи встигну прибути на урочисте відкриття сойму, бо в газетах появлялися все більш і більш суперечні вістки щодо дати його скликання. Але не це одне турбувало мене. Далеко поважніші думки та побоювання хвилювали мене. Ціла низка ходів та виступів у Карпатській Україні в останніх місяцях, відомих і невідомих у пресі, видавалися мені не тільки політично недоцільними та небезпечними для долі Закарпаття. Здалека — з берлінського обрію — показувалися вони ще більш небезпечні, ніж це могло здаватися в краю, бо я знав докладно, що кожний з таких незручних актів широко й в кінцевім висліді використовували наші противники і у ... ріях Берліна та Риму наковичувалася ... брехливих ворожих документів, у яких наші нещасливі ходи стовідсотково використано.

8-го березня вранці я переїздив транзитним празьким поїздом, переповненим майже виключно чехами, нову мадярську територію. Недоладні чехи з вікон вагонів задирають, кепкують з мадярів і ведуть протиукраїнські розмови.

Севлюш, — Королева над Тисою і врешті Хуст.

Вбираю в себе враження, прислухуюсь і хоч разить мене сильно середнєвічний примітивізм містечка з його пейсатими жидами і жидками, проте я чую все більше і більше українську мову, читаю українські написи і все сильніше почуваю себе в Україні.

Ввечорі у славній віданні Січовій Гостинниці зустрічаю українців зі всіх кінців світа

що вже 20—25 років не ба-Бачу навіть тих, ...чи. Панує українська атмосфера, оркестра грає українські пісні, наша молодь танцює.

9—12. березня знайомлюся, придивляюся. Мене сильно разить не тільки примітивізм буденного життя (за що нікого не можна винити), але примітивізм політичного думання і страшна непоінформованість, непоінформованість не тільки широкого загалу, але навіть і вищих урядових кол. Люди не знають навіть того, що пишуть у газетах. Закордонні газети приходять лише частинно, нерегулярно й випадково і ніхто їх навіть в уряді не реферує.

Чутки, чутки політично безглузді панують всюди; наші люди, змучені 6 місяцями нервового напруження, відрізані від світу, без газет, здебільша без радія (радіоприймачі мали чехи і жиди, а наші або майже зовсім не мали, або мали такі, як напр. в Управі УНО, яких не можна вже знайти навіть у найбіднішій европейській родині) — охоче і безкритично вірили всякій поголосці, всякій нісенітниці. Яке пре■асне поле для діяльности чужих провокаторів, якими, як це показали гім дальші події, кишів цей наш нещасний край!

Поруч із цим панувала сліпа, оезоглядна і безмежна віра в Німеччину, що не дасть Карпатської України на поталу, що її оборонить і захистить...

Всі дальші мої враження, численні факти, свідками яких я був і які я тут у днях героїчної боротьби за свою свободу не уважаю своєчасним і доцільним аналізувати, лише підтвердили мої берлінські побоювання.

Карпатська Україна нагадувала мені цей божевільний потяг, що в нестямі нісся в безодню.

Це, здається, зрозуміли і відчули нарешті місцеві люди. Але було вже за пізно.

Ніхто не знав, що безодня була така близька.

II. ЯК ПОЧАЛАСЯ ТРАГЕДІЯ.

Трагедія почалася в ночі з 13. на 14. березня. Вже ввечорі стало відомо, що другого дня ранком в 10-ій годині сойм у Братиславі проголосить самостійність Словаччини. В Січовій Гостинниці, цьому українському форумі, де часто голосно й отверто говорили те, що повинно би тихо обмірковуватися за чотирма дверима, помітна була нервовість. Денервувались і чехи; українська преса в останніх днях надзвичайно гостро проти них виступала. Події почалися „з досі невисліджених причин“ (урядовий комунікат, „Нова Свобода“ з 15. III.). Після чесько-українських сутичок біля будинку влади чеське військо і жандармерія, модерно озброєні панцирними autами, кулеметами, ґранатами то-що, напали в ночі на січовий кіш, що містився в деревяних бараках у полі, далеко за двірцем і містом. Січовики, боючися боронитися за тонкими дерев'яними стінами, вийшли в поле, де чеські кулемети скосили безборонних. По урядовим даним забито тоді 108 наших людей. Після цієї „славної перемоги“ чеське військо рушило до будинку Карпатської Січі, що стоїть коло площі д-ра А. Волошина. Кілька годин тривала облога панцирниками, кулеметами і ґранатами. Після здачі з великими стратами будинку чехи увірвалися на драбинах до Січі і далі катували та вбивали наших людей.

Я жив у Центральному Готелі і прокинувся точно в 6.15 годині ранку від стрілянини коло мого вікна. Чеське військо обстрілювало ззаду з панцирників Січову Гостинницю. Гостинниця була окружена зі всіх боків. На площі стояли тяжкі панцирники. Наші забарикадувалися в Січовій Гостинниці і відстрілювалися проти танків та панцирників здебільша з револьверів; ґранати берегли для відбиття ближчої атаки. Небезпечно було залишатися в кімнаті, я вийшов у коридор. Українці в готелі трималися окремо, чехи стояли від нас і злобно нас обсервували. Стрілянина була густа і зі всіх боків, на дворі було повно чеських вояків; стріляли по вулицях, стріляли з подвір, обстрілюючи звідти ще один двоповерховий будинок на площі, й його боронили січовики; на землі лежав ...ський український хлопчина з кухні, якого так сильно вдарив чеський вояк лише за те, що той промовив до нього по українськи.

Ми зійшли до готелевої каварні. Зі мною був американський українець К. Лисюк зі своїм сином Петром. (П. К. Лисюк — це знаний філателіст і промисловець в Америці, що утримував цілі роки своїм коштом домівку для музею визвольної боротьби у Празі. — Ред. „Діла“). З української молочарні (Гончаренко) напроти бігла під чеськими кулями українська дівчина з гарним, типовим українським обличчям. Ми перехопили її і затягнули до каварні. Вона вся горіла вогнем патріотизму і саможертви, вона рвалася туди, де бються наші, де вона може щось допомогти. В патріотичній гарячці вона не думала, що Січова Гостинниця забарикадована і що їй туди не дійти та що по дорозі її чекає певна смерть. Я затримував її силоміць при столі, затримував її від безумства жертви, але був гордий за таку нашу молодь. Родом з Басарабшини, вона покинула своїх батьків і приїхала сюди служити українській справі.

В міжчасі молодий Лисюк вибіг на вулицю. Стріляли густо. Батько не встиг втримати сина. Лисюк знаний ще з нашої визвольної боротьби, де він хоробро разом зі своєю жінкою воював спочатку на нашому фронті, потім у запіллі. Їм часто тоді перешкоджав їх маленький 5-літній синок Петро, що своїм плачем у критичних хвилинах грозив провалити батьків. Але Лисюкам удалося виїхати на Захід і вивезти сина. В Америці К. Лисюк дійшов до становища, виховав сина у військовій академії і тепер приїхав у Карпатську Україну фотографувати і фільмувати перший карпато-український сойм та привіз з собою високого, дородного, гарного 25-літнього хлопця, щоб показати йому ту Україну, про яку він так багато чув з оповідань. Ми сиділи в каварні, при кожному чеському стрілі наші серця душила тривога. Огидно було дивитись на чехів, що весело гомоніли і їх обличчя при кожній сальві чеських кулеметів радісно розпливалися від уха до уха.

Трохи втихло на вулиці. З великого наріжного будинку на площі січовики висунули білий прапор. Наша дівчина вибігла, ми за нею. Чехи, що зайняли вже половину будинку, зносили на вулицю першого нашого раненого полоненого. Дівчина рвалася до нього, щоб українському воякові подати поміч, але було вже за пізно; на моїх очах чеські вояки добили раненого. Ті, що ще залишилися в будинку, відтягнули назад білий прапор і знову почалася стрілянина.

В годині 10.15 з будинку влади прийшли до Січової Гостинниці українські парляментарі і запропонували січовикам здатися; чехи гарантували всім життя. Січовики прийняли пропозицію і чеська солдатеска увірвалася до гостинниці. Але всупереч обіцянці зараз першого безборонного січовика застрілили на сходах. У Січовій Гостинниці багато ранених і двох забитих, з них один Ярослав Лютик з Буковини; його мати приїхала саме з краю відвідати сина і знайшла вже його трупа.

В год. 10.30 стрілянина втихла. Чехи атакували ще будинок на розі, де боронилися ще 3 січовики. Їх взяли в полон і я, стоючи на хіднику, бачив, як відділ регулярного війська (15—20 вояків) вів цих скривавлених і зекутих полонених, вояки ззаду їх били, а один чеський вояк несамовито кричав до нас на тротуарі:

— Вбийте його, це він забив двох наших вояків!

Я йшов вулицями. Ушкоджені машиновими крісами, осмалені ґранатами — українські будинки; коло Карпатської Січі полонені січовики грузять до чеських авт муніцію. Всі установи зайняті чеською солдатескою — Січова Гостинниця, пошта, будинок влади; у вікнах кабінету д-ра А. Волошина чеські вояки.

А в пустому закритому полі, далеко від місця боїв, лежав ще теплий труп Петра Лисюка. Біля паркана стоїть нещасний батько і дві великі сльози перляться на його очах.

— Загинув за Україну, але жалую лише одного, що загинув він без рушниці в руках! — чую я від нього.

Але яким чином він опинився тут, так далеко від центру? Чеські вояки пояснюють, що він біг через це пусте болотяне поле (!) і що чеські жандарми з окопів стріляли в нього на віддалі 150 метрів; але лікар ствердив, що його застрілили з віддалі кількох метрів і труп його лежав обличчям до землі саме в протилежному від чеських окопів напрямку. Свідки бачили, як чеські вояки вели його арештованого вулицями; у нього не було зброї, але були американські і чеські гроші. Чеські вояки, очевидно, зловили його на вулиці, шукали за зброєю, знайшли гроші, вивели в чисте поле, ограбували і застрілили, бо ніодного сотика при тілі не знайдено.

Але не тільки чеська солдатеска вкрила себе такою „славою“. Старшини і лікарі були не ліпші. Чеська санітарна військова обслуга не подавала помочі раненим січовикам, навіть тоді, коли вони були вже вибиті зі своїх позицій. Ескорта, вояки, що відводили наших ранених, накликували масу цивілістів знущатися над ними. Раненим вибивали зуби, ломали ребра, товкли кольбами крісів і неймовірно знущались. Щоб не мазати кровю військових санітарних возів, відвозили смертельно ранених січовиків і цивільних на брудних тягарових автах до лічниці в Кривій (3—4 км. від Хусту), не давши їм ніякої санітарної помочі. Лекше ранені накладали на авта тяжко і смертельно ранених своїх товаришів. Січовик з перестріленою рукою чи ногою помагав висадити на авто свого тяжко раненого

товарища. Сяк-так перевязані ранені стікали кровю по дорозі до шпиталю. Коло лічниці мусіли ранені самі злазити з авт і самі стягати з них своїх вже напів мертвих друзів.

Духовник Січі о. С., що прийшов висповідати вмираючих, просив чеського старшину майора допомогти раненим.

— Ать свіне хціпа! — буркнув пан майор і відвернувся.

В Кривій старший лікар викинув з лічниці духовника, що просив побачення з умираючими і чеський вояк відпровадив священика з револьвером за браму касарні.

III. ПРОГОЛОШЕННЯ САМОСТІЙНОСТИ.

Пополудні стало відоме рішення словацького сойму і події в Чехії. Настрій чехів змінився, настала апатія, на обличчях розгубленість. Український уряд, що радив уранці в приватному помешканні премієра, перейшов знову до будинку влади. Всі чекали важного неминучого рішення.

В 16-ій годині біля будинку уряду коло славного хустського замку зійшлися на спільні наради: дотеперішня влада, посли до сойму і провідники УНО. Батько Волошин говорив телефонічно з генералом Сватеком, його заіменували головним командантом збройних сил Карпатської України. Сватек прийняв іменування.

В год. 18-ій роздають на вулицях летючки:

„Зберіться зараз усі коло будинку влади! Говорити буде Премієр Карпатської України Д-р Волошин."

І знову стоїмо ми всі перед будинком влади; падає сніг. В 19-ій годині **премієр Волошин проголошує Карпатську Україну незалежною державою.** Маси народу вітають це проголошення бурхливими оваціями. Співаємо гимн. Лисюк фільмує. Оголошують склад уряду, знову овації. Потім промовляє Федір Ревай, що його чеська солдатеска була арештувала ранком як якогось злочинця, катувала і знущалась над ним. Закінчує маніфестацію директор державної поліції Білей і просить усіх іти додому, бо в місті проголошений воєнний стан.

Нас зібралося кількох у ночі в кімнаті Лисюка. Сидимо довго, до втоми. Приносять вістки, що вранці мадяри зайняли пограничні села Підгоряни, Колочино, Пістрялово, Макарево, Залуж, Барбово, але в 12. год. дня наші відбили мадярів на старі кордони.

— Невже, невже і моя жертва на вівтарі України була даремна? — питає Лисюк.

Олександер Севрюк.

(Докінчення буде).

„Чистка" в Карпатській Україні.

„Грватска Стража" ч. 73 з 28. ц. м. приносить низку інформацій із Карпатської України. Бої в Карпатській Україні ще не закінчені, бо Січ ставить ще сильний опір у горах. Мадяри кожного схопленого січовика розстрілюють на місці, тому що ця організація заявила, що буде боротися до останнього чоловіка. Частина січовиків мусіла відступити через словацьку і румунську границю. Коло 250 січовиків переїхало через Білгород до Німеччини. **Деякі з них залишилися в українських поселенців у Бачці,** зокрема в Руськім Керестурі.

Мадярським державним комісарем у Карпатській Україні іменовано відомого мадярона **д-ра Юлія Марину,** який має перевести чистку серед священиків, учителів, урядовців та інших інтелігентів. Як досі провірено, то згинули такі особи: **Петро Калинюк,** староста в Тячеві, **Ярослав Главачек,** староста в Севлюші, посол **Федір Ревай,** брат мін. Ю. Ревая, **Василь Клемпуш,** посол із Ясіня, **Михайло Марущак** посол із Бичкова, **Олександер Маркуш,** шкільний інспектор із Тячева, **о. Василь Лар,** директор учительської семинарії у Севлюші, **Василь Гренджа-Донський,** письменник із Хусту. Були теж вістки, що згинув і д-р **Михайло Котерган,** шеф бюра президії ради міністрів, але ця вістка виявилася неправдивою.

У вязниці сидять: предсідник вищого суду **д-р Комаринський, д-р Стебельський,** предсідник законодатної комісії, **Андрій Ворон,** секретар премієра Ревая та багато інших українців. У військовій вязниці в Хусті сидить теж адвокат **д-р Михайло Брящайко.**

Торговельну Академію зі Сваляви евакували разом **із 150 учнями та з 7 професорами до Братислави,** де їх приняли словаки. До Гуменного ішли вони всі пішки 80 км.

Іменування д-ра Марини урядовим комісарем підлає в сумнів якінебудь обіцянки Будапешту щодо автономії для Карпатської України. Єдина справа, що нею займається урядовий комісар, є тепер мадяризація всієї території.

Як виглядав англійський демарш у Римі?

Авас повідомляє з Риму, що британський повновласник у розмові, відбутій 25. ц. м. з мін. Чяном заявив, що положення у Словаччині й Карпатській Україні та одночасно на румунсько-мадярськім кордоні викликує побоювання британського уряду.

Італійський міністр відповів, що його уряд не поділює побоювань Англії.

Британський дипльомат повідомив був теж мін. Чяна про становище й заходи англійського уряду у звязку з анексією Чехо-Словаччини.

Останні дні червоної Еспанії.

САЛЯМАНКА. ПАТ. Комунікат головної кватири нац. армії подає, що національна армія заняла Мадрид і взяла до неволі 40.000 вояків 6. центральної республиканської армії. Крім того комунікат подає, що нац. війська заняли такі місцевости: Бістрано, Морацарцай, Колядо, Віля Альба, Льос Молінос, Ескоріяль, Аралхуез, Таранкон, Санта Крус де Зеца, Лільльо, Темплек, Турлех, Мархаліца і Наваль Гермоса.

На полудневому фронті нац. війська зайняли: Адамус, Чільон, Альма де Мохос, Ґвадальмез, Сан Беніто, Конкіста, Вента Аґвель, Андухар, Льос Касеронос і Каміля.

На східному фронті армія ґен. Франка зайняла: Альсіадія, Сіфуентес, Єля, Боріо Педро, Валь Робледо, Масехозо, Ганалехос, Торре де Бурґос і Торре де Лена. Крім того на тому фронті **націоналісти взяли до неволі 7500 полонених.**

ВАНТАЖНИКИ З ХАРЧАМИ В МАДРИДІ.

МАДРИД, ПАТ. В урядовій палаті уконституувалася рада „Еспанської Фаланги", яка видала ріжні накази, щоб уповні вдержати всюди лад і спокій. Члени Фаланги обняли вже в Мадриді службу. Національна армія ввійшла до Мадриду без вистрілу. Населення витало радісно вояків. До еспанської столиці починають приїздити вантажні авта з харчами. Таких авт приготовано 6.500.

ЗАСІДАННЯ РАДИ НАРОДНЬОЇ ОБОРОНИ.

ВАЛЕНСІЯ, 29. III. ПАТ. Сюди приїхали всі члени Ради Народньої Оборони за винятком Бестейра, який лишився в Мадриді. Вчора пополудні відбулося друге засідання. Про засідання нарад не проголошено ніякого комунікату. У Валенсії панує повний спокій.

ПРОМОВА МУСОЛІНІЯ З НАГОДИ УПАДКУ МАДРИДУ.

РИМ, ПАТ. З нагоди входу національної еспанської армії до Мадриду, Мусоліні, привітаний оваційно юрбою, яка зібралася перед Венецькою палатою, виголосив із балькону таку коротку промову:

„Піхота ген. Франка й італійські леґіоністи ввійшли до Мадриду. Еспанську війну можна вважати закінченою погромом большевизму. Так скінчать всі вороги Італії та фашизму!"

МАНІФЕСТАЦІЇ В РИМІ.

РИМ, ПАТ. В середу рано італійські студенти пішли походом з прапором перед еспанську амбасаду при Квіриналі, де уладили велику маніфестацію на честь еспанського національного уряду і ген. Франка з нагоди здобуття Мадриду. Представник Еспанії появився на бальконі і виголосив коротку промову до студентів.

ЕНТУЗІЯЗМ У БАРСЕЛЬОНІ.

В Барсельоні відбулися великі маніфестації з нагоди переможної офензиви національних військ ген. Франка.

Чому мадяри домагаються лінії Попраду.

ЛИСТ КАНЦ. ГІТЛЕРА ДО ПРЕЗ. О. Д-РА ВОЛОШИНА?

Будапештенський кореспондент „ІКЦ" подає в тому часописі на підставі „добре поінформованих кол", що мадярська делеґація домагається від Словаччини східної частини тієї держави аж до долини Попраду. При цьому мадярська делеґація покликалася на **відручний лист канцлера Гітлера до президента о. д-ра Волошина ще заперед окупації Карпатської України.** Той лист є відповіддю на меморіял б. премієра о. Волошина, який границю Попраду вважав справжньою граничною лінією між Словаччиною і Карпатською Україною. У своїй відповіді канцлер Гітлер уважає погляд през. о. д-ра Волошина зовсім справедливим та оправданим етноґрафічними умовинами.

Кілько правди в цій вістці — годі провірити.

Велика перемога японців у Китаю.

ТОКІО, ПАТ. Домеї повідомляє: Японські війська заняли в середу 29. ц. м. в год. 5-ій пополудні м. Вуйн на р. Сію. Згадана місцевість є ключем до здобуття столиці провінції Гунан м. Чанша. Міста Вуйн боронило 11 китайських дивізій. Бій був дуже завзятий. Наступ попередив сильний барабанний вогонь, бомбардування літаків і вкінці прийшло до боротьби на багнети. На відтинках Вуйн і Нанчан китайці мають великі втрати: 8.600 вбитих і 2.200 полонених. Далі китайці втратили 9 важких гармат, 8 гірських гармат, 12 бомбометів, 81 легких і 1.800 ручних скорострілів.

—о—

Як мадяри вивезли Преосв. Нярадія із Карпатської України.

„Грватска Стража“ з 28. ц. м. (ч. 73) подає такий опис інтернування Преосв. Нярадія: До Загребу приїхав 27. березня ц. р. о. Степан Решетило, ЧСВВ., що був радником Преосв. д-ра Діонізія Нярадія, Апостольського Адміністратора Карпатської України та того вершника йому підчас місії у Карпатській Україні. Він оповідає про обставини, в яких Преосв. д-р Нярадій мусів покинути ділянку своєї діяльности.

Мадярські війська ввійшли до Хусту 16. березня (четвер) в 4. годині пополудні. Той день і черговий (пятницю) оставили Преосвященного в спокою. В суботу відбулася ревізія в бувшім помешканні президента о. д-ра А. Волошина. Тут прикликали Апостольського Делегата нібито на свідка. Слідство переводив один майор із агентами поліції. Пополудні тогож дня в 2. годині прийшов один старшина військової жандармерії з двома вояками, з крісами з наложеними багнетами, до помешкання Апостол. Делегата та заявили йому, що він інтернований у свому помешканні аж до дальшого розпорядку. Преосв. Нярадій не міг нікуди рушитися, ні з ким-небудь розмовляти. Припинили йому всякі взаємини з радником і навіть із служобою. Вояк із багнетом на крісі був усю ніч від суботи до неділі у спальні Преосвященного. В неділю 19. ц. м. не дозволили йому відправити богослуження в каплиці, лише мусів відправити його у свому приватному помешканні. В 10-ій годині тогож дня дозволили йому на розмову з радником і відслужити богослуження в епископській каплиці, але і тут був вояк із багнетом на крісі як сторож. А всеж військова влада про все те не хотіла видати жадної заяви на письмі, лише впевняла Преосвященного, що він „вільний“ та що не вмішується до його юрисдикції! В неділю 19. ц. м. хотів Преосвященний піти на вечірню до парохіяльної церкви, але поліція заборонила, хоч церква від помешкання Апостольського Делегата віддалена всього 50 м. Такі відносини тревали в понеділок, вівторок і середу (20.—22. ц. м.). Преосвященному заборонили всякі взаємини з вірними та з найближчими співробітниками. Отже насильно перешкодили виконувати Преосвященному обовязки Апостольського Делегата.

В середу (22. ц. м.) прийшов до Преосвященного капітан жандармерії і заявив, що міністр віроісповідання Гоман Балінт бажає говорити з ним, тому зажадав, щоб Преосвященний негайно відїхав до Будапешту під поліційною ескортою. Преосвященний зажадав, щоб дали йому приказ на письмі, але капітан заявив, що це „дрібниця“ і не хотів дати ніякого письма. Тоді Преосвященний заявив: 1) що сам рішуче не поїде без свого радника, та 2) що мусять йому дати короткий речинець, щоб міг полагодити свої справи як Апостольський Делегат. Капітан заявив, що про його бажання повідомить у Будапешті, та коли не послухає приказу, силоміць відставлять його до Будапешту. Пополудні прийшов той сам капітан в 5-ій годині, приніс якусь телеграму нібито від міністра віроісповідань з Будапешту, в якій Преосвященному „дозволяли“ приїхати до Будапешту з радником, що може говорити з тим радником і що може позалагоджувати свої найважніші орудки. Рівночасно телеграма повідомляла, що може відправляти богослуження. В четвер був Преосвященний під строгим доглядом. В пятницю в осьмій годині доставила жандармерія авто та відвезла Преосвященного під ескортою з Хусту до Будапешту, через Ніредьгазу, Дебрецин, Сольнок. Преосвященний провів увесь день на такій тяжкій дорозі, аж вкінці приїхав до Будапешту, пів до 9. вночі (450 км.). Жандарм, що супроводив Преосвященного, мав його „доставити“ до м-ства віроісповідань та тут сказали, що міністр не приказував привозити Преосвященного ані не має з ним нічого говорити. Після того Преосвященний відійшов до Апостольської Нунціятури. Тут ждав уже на Преосвященного монс. Анджельо Рота та прийняв дуже щиро в свому помешканні разом із радником. У суботу передполуднем післав міністр віроісповідань своє авто до нунціятури та „просив“ Преосвященного, щоб прийшов до нього на „розмову“. При цьому міністр заявив, що він непричасний у цій пригоді та в образі чести Преосвященного й Апостольського Делегата.

З Будапешту відїхав Преосв. Нярадій до своєї резиденції в Крижевцях, відкіля за кілька днів відїде до Риму, щоб Св. Отцеві здати звідомлення зі своєї праці у Карпатській Україні в характері Апостольського Делегата.

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА.

Вибори до міської ради в Камінці Струмиловій відбулися 5. березня ц. р. Місто поділено на 6 округ. Українців попридільовано до всіх округ. Поділ несправедливий — 2-мандатова округа з більшістю українців має більше мешканців як інші 3-мандатові округи. Озонівці давали українцям позакулісово одного радного, хоч відповідно до числа мешканців українцям належиться 5 мандатів. Українці (в „Ділі“ ч. 58 була подана неправдива вістка про компроміс) на компроміс не пішли. У пятьох округах зголошено українські листи. У виборчій окрузі ч. 2, де українці мали певного радного, — уневажнено безпідставно українську листу. У виборчій окрузі ч. 6. стрінула українців інша несподіванка. Понад 200 виборців тієї округи заявили письменно, що вони віддали свої голоси на голову повітового виборчого комітету д-ра Івана Лемішку, місцевого лікаря. Але при обчисленні голосів окружна виборча комісія устійнила, що на д-ра Івана Лемішку віддано всього 117 голосів. Отже більше як 100 голосів розвіяв якийсь вітер! Предсідник комісії, [illegible] картки, не дозволив українському мужеві довіря вглянути до цих карток, хоч він цього домагався і таке право йому прислуговало. Ясно, що і в справі уневажнення листи і справі пропащих голосів українці вносять протести.

Слід завважити, що предсідник головної виборчої комісії віддав негайно по зголошенні всі наші листи разом зі заявами державній поліції і „довірочним“ для перевірки власноручности підписів.

В дотеперішній компромісовій раді українці мали 3-ох радних, тепер вибрали 2-х: пп. [illegible] Мулькевича й Івана Барабана.

Треба признати, що українці пішли до виборів здисципліновано, 95 відсотків управнених ([illegible] хворих їздили підводи). Навіть в 2ій окрузі, де уневажнено українську листу, всі пішли голосувати на свою листу, хоч були свідомі, що їх картки будуть уневажнені.

Що торкається виборів у повіті, то ще в грудні 1938 р. відбулася повітова нарада в Камінці Струм. у присутности посла тієї округи, д-ра С. Біляка. На тій нараді вибрано повітовий виборчий комітет з д-ром Іваном Лемішкою у проводі. Потім відбулися ще 2 повітові віча Вибраний комітет охопив своєю акцією всі громади 4-ох волостей: Камінка Струм., Желехів Великий, Добротвір і Незнанів та крім цього 5 громад району Буськ і 3 громади жовківського повіту. У всіх тих громадах створено громадські виборчі комітети, які добре вивязалися зі своїх завдань.

В часі розписання виборів аж до останньої неділі перед голосуванням відбулося у кожній громаді передвиборче віче. На ці віча виїздили делеґати повітового виборчого комітету д-р Іван Лемішка, д-р Петро Мінко, о. Евген Дмитрук, проф. Іван Корчинський, м-р Андрій Затхей, м-р Святослав Коцибала, м-р Лавро Цегельський, дир. Михайло Караман, м-р Семен Михайлишин. Разом за не цілих 2 тижні було 28 поїздок.

На всіх 37 громад камінецького району (4 волости) у 15-ох громадах відбулося голосування 11. березня ц. р., у 12-ох громадах заключено компроміс, а 10 громад — майже чисто польські або німецькі. Висліди такі: Волость **Камінка Струм.:** На всіх громадських радних 270 — вибрано українців 73. Майже у всіх громадах цієї волости відбулося голосування. Волость **Желехів Великий:** На всіх громадських радних 176 — вибрано українців 101. На всіх 10 громад: 4 громади заключили компроміс 6 громад пішло до голосування. Волость **Незнанів:** На всіх громадських радних 84 — вибрано 26 українців. Волость **Добротвір:** На всіх радних 120 — вибрано 78 українців. У всіх громадах заключено компроміс.

Слід відмітити, що у всіх громадах, де було голосування — до виборів пішло 90 до 100 відсотків управнених українських виборців. Возили підводами хворих, старих, сліпих (Ясениця Руська) і ін.). Не зрозуміла ваги хвилини Руда Габлинецька, де коло 100 українських виборців і то таких, що уважають себе за свідомих, не пішло до голосування або голосувало на чужих кандидатів.

У всіх громадах, де відбувалося голосування, були виборчі зловживання і тому всюди внесено протест. **Батятичі:** аґітація в сінях виборчого льокалю, аґітатори не пускали наших виборців до виборчої домівки, так, що коло 400 виборців не могло віддати голосу. **Ясениця Руська:** аґітація поляків у виборчій домівці, підчас обчислювання пропало коло 20 українських карток, у звязку з чим перепало 4-ох радних. **Зубовмости:** безпідставне уневажнення української листи. **Горпин:** при обчисленні виборча комісія додавала протизаконно всі голоси, які впали на польських кандидатів і як на радних і як на заступників радних і тому, що вони мали разом більше голосів як українські кандидати тільки як на радних — признала їх радними, а всіх українців заступниками радних. **Желехів Великий:** державна поліція пускала до домівки тільки поляків, українців придержувала аж до год. 6. веч., коли замкнено домівку. **Незнанів:** уневажнено українську листу — бо якраз, коли кандидати і виборці прийшли на заклик виборчої комісії до перевірки підписів державна поліція забрала кількох на якесь переслухання і придержала їх аж доки комісія не перестала урядувати. **Соколя:** повновласникові відмовлено рано вглянути до урни, державна поліція з Грабової забрала того повновласника з домівки на час обчислення. Пропало кожному кандидатові від 50—60 голосів. Справу віддано до прокуратури в Золочеві.

ПЛАВУЧА МАЛА, ПОВ. БЕРЕЖАНИ.

Українці у Плавучі Малій, зражені несправедливістю при виборах у 1934 р. не думали брати участи в цьогорічних самоуправних виборах, бо рахували, що вони будуть такі як і попередні. Але дались переконати, що цьогорічні самоуправні вибори будуть справедливі та чисті, бо цього бажає собі премієр Складковський і до того в дечому змінено виборчий правильник, який допускає повновласника листи до контролі, щоб не було зловживань. З вірою у справедливість українці рішили ще раз взяти участь у виборах. Всякі познаки від проголошення виборів до самих виборів не віщували нічого доброго. До таких познак належали кількаразові зміни виборчої комісії.

Аж прийшов день 11-го березня — день виборів. Провідником виборчої комісії призначено місцевого секретаря ґміни Ленара. Замість попереднього Яна Гавпта. Повновласником української листи був о. Михайло Юхнович, який від год. 8-ої рано до год. 1.30 вночі не виходив зі салі, щоб не допустити до зловживань. Українці йшли всі солідарно голосувати на свою листу, тобто на 15 радних і тільки заступників, голосуючи друкованими карточками. Здавалося, що все буде добре, але при обчисленні голосів предсідник виборчої комісії Ленар на очах о. М. Юхновича так порахував голоси, що на українську листу було 379 голосів, а на польську 234. У вислідї вийшло 15 поляків і 5 українців, хоч мало бути навпаки. Проти таких виборів внесено протест.

ВИШЕНКА, ПОВІТ ГОРОДОК.

На 6. березня ц. р. назначено вибори до громадської ради у Вишенці, повіт Городок. Виборчий льокаль приміщено в будинку місцевого двора. Всі входи до льокалю обступила дворська служба і форналі та гаєві й не пускали українських виборців. Впускали лише фільварочну службу жидів і тих щодо яких мали певність, що голосуватимуть на кандидатів двора. Повновласника української листи викинули з виборчого льокалю щоб не було свідка. Так не допущено до голосування коло 600 українських виборців. Внесено виборчий протест і вислано телеграму до премієра Складковського

—o—

Жіноча сторінка.

Жіночі крайности.

Прийшли тяжкі часи і хто знає, чи скоро вони скінчаться. Перед нами стоїть тяжкий іспит і тепер від нас, від нашої рівноваги духа залежить як ми його здамо.

Прикладом можуть нам послужити молодші сестри, які доказали свою велику зрілість і запечатали своє свідоцтво — кровю. Мусимо вчитись на їх прикладі. Духову спадщину, яку вони нам за короткий час залишили, маємо передати новим поколінням — це обовязок кожної з нас, обовязок кожної матері чи сестри супроти своїх дітей і молодшої родини.

А покищо? Покищо ми свій іспит здаємо зле. Як скоро при найменшій невдачі ми падаємо духом, як скоро зневірюємось, попадаємо в розпуку. Особливо нестійкою виявляє себе жіноча молодь, саме та молодь, яка буде колись виховувати дальші покоління, яка готується вже сьогодні до праці серед народніх мас. Ця праця не мине, бо так складається наше життя на найближче завтра. Якже вони вчитимуть когось і підтримуватимуть інших, коли самі так легко опускають руки!

Жінки легко впадають у крайности, легко розгублюються і передають своє хвилювання свому оточенню. І саме ці прикмети треба використати жінкам на позитивні впливи, а не на те, щоб поширювати панічні та пригнітливі настрої. На жаль, в останні дні можемо спостерігати саме таке явище.

Маємо причини до сліз. Нема місця на веселощі і розваги і прикро вражає, як в ті дні, коли ллється кров наших сестер і братів, а навіть дітей, знаходяться люди, які весело розважаються, їздять на полювання тощо. Але не можемо спинити всього свого життя, занедбувати своїх обовязків, навіть щоденних домашніх. Жінки-матері мусять напружити всі свої духові сили, аби дітям своїм і всій родині влити рівноваги і спокою. Молоді дівчата мусять вжити цілого свого впливу на тих, що їх оточують, щоб не опанувала зневіра і депресія тих, яких сили потрібні нам іще будуть до дальшого творчого життя.

Мабуть така наша постава буде найліпшим продовженням праці тих, що кров їх пролилась і які мріяли для себе та для свого народу про ліпшу долю, сили свої і життя віддавали за здійснення тої мрії.

Мусимо і ми знайти в собі такі сили, аби їх мрію здійснити.

Ощадність праці.

Утримати в домі порядок і лад не є такою легкою працею, а в сьогоднішніх часах, коли не кожна може собі дозволити на добре вишколену дорогу помічну силу, є ця праця майже в цілости розрахована на сили самої господині дому. Ось чому часто доводиться чути нарікання на втому, брак часу тощо. Утримати хату в порядку, припильнувати, щоб уся одежа і білля родини було якслід приготоване до вжитку, щоб на час був обід і вечеря, а рано, щоб ніхто з родини не спізнився до праці та школи — та праця нерідко так вичерпує сили пані дому, що ввечір вона просто вже перетомлена. А й заснути спокійно не може, бо турбота про розпорядок найближчого дня не відступає її в ліжку.

Ось чому мусимо подбати про те, щоб цю нашу щоденну працю собі облегчити, уложити так, щоб не висотувала з нас усіх наших фізичних сил, щоб і на наше духове життя лишався час та свіжі сили. Мусимо собі і домашню нашу працю зорганізувати в таку систему, як вона зорганізована десь на фабриці чи в бюрі тощо.

Головною засадою такої організації праці є досягти таких самих вислідів при меншій затраті сил. Мусимо пошукати способів, як тримати своє тіло при праці, щоб воно найменше стомлювалось. Треба стежити також і за ріжними винаходами і удосконаленнями техніки домашнього господарства, які нам працю прискорять і поліпшать, але рівночасно і полегшать. Коли собі завздалегідь все відповідно наладнаємо, тоді потрохи почнемо виконувати ту чи іншу домашню працю з меншою втомою, ввійдемо у звичку і ми просто інстинктовно будемо шукати все більших і більших улекшень.

Звернім увагу на поставу нашого тіла в часі праці. Якийсь учений вирахував, що є чотири засадничі позиції нашого тіла, які тільки незначно при виконуванні тої чи іншої праці зміняються. Вирахував і ті ріжні зусилля, які іступують між тими поставами. Найменше тіло томиться, коли лежимо і то на спині, але в цій позиції можна лише відпочивати та хіба ще читати чи щось оглядати. Друга позиція, — коли сидимо вже вчетверо більше томить наше тіло, як лежача. Коли стоімо змучуємо тіло вдесятеро разів скорше, ніж як лежимо, а позиція зігнута, в якій найчастіше звикли ми ріжні домашні праці виконувати, змучує аж у пятьдесять пять разів більше всі наші органи, як лежача. З того виходило б, що мусимо старатись при виконанні наших щоденних праць підшукувати такі позиції тіла, які найменше стомлювали б. Візьмім напр. таку просту щоденну працю, яку більшість з нас дуже часто сама виконує — замітання. Коли замітатимемо стоячи, але просто, тобто щіткою з довгим держаком, витратимо наших сил принаймни вдесять раз менше, як коли будемо згинатись зі щіткою з коротким держаком. Часом в часі такої роботи вигідніше і лекше клякнути, щоб вимести порох зпід меблів та з найдальших кутів, аніж схилятись. Те саме можна сказати і про миття підлоги, хоч цю працю і не виконуємо може самі часто, але всеж часом треба її зробити. Рижова щітка на довгім держаку виконає ту саму працю, як і щітка без держака, при якій мусимо щонайменше клякати в зігненій позиції. Вже й не згадую, що така рижова щітка на держаку заощадить нам мачати руки в брудній воді, не забрудить одежі тощо.

Гляньмо на нашу працю в кухні. Чи багато наших господинь сидить при варенню? Обирання городовини, бараболь та інші праці звичайно наша господиня виконує настоячки, тоді, коли цю саму працю можна виконати сидячи. Але навіть і сидячи можна цю працю виконати з меншою затратою сил, якщо і наші меблі відповідно пристосуємо, якщо стіл буде в кухні відповідної до нашого росту височини, а до нього відповідно пристосоване крісло, табурет тощо. Мішання тіста та інші кухонні праці при таких відповідних меблях теж значно будуть облегчені. А миття посудини, коли шафлик стоїть на низькому табуреті і треба всю працю виконувати у зігненій позиції натискаючи живіт і то відразу по їді? Чи ця праця не облегчилась би нам, якби був до того відповідної височини столик бодай такий, щоб мити можна було стоячи, але розігнувшись?

Те саме з розставлюванням меблів при праці. Якби допильнувати, щоб найпотрібніші нам меблі були розставлені так, щоб нам було до них недалеко, то ноги потім би від вічної ходанини по кухні не боліли.

Цих кілька коротких завваг могли б узяти собі до серця не тільки ті господині, яким доводиться виконувати багато праці власними силами, але й ті, які мають домашні помічниці. Привчити домашню помічницю саме так працювати це інтерес господині не тільки з огляду користи для самої дівчини, але і у власнім, бо так забезпечуємо собі її більшу спроможність, заощаджуючи її сил для праці іншої, і зрештою і ліпший гумор неперетомленої людини, з якою маємо щоденно звязок.

—та—ко.

Не мода, а міра у смаку.

Чи ще модна моя сукня, плащ, капелюх? — ось які питання з тривогою ставить собі кожна жінка, яка хоче бути конче „модною" і елеґантною.

Та, на жаль, вона не ставить поруч з тим собі іншого питання: „Чи це в мому стилі сукня, чи вона відповідає моїм матеріяльним спроможностям, тим нагодам, при яких буду її вбирати, мому оточенню, — чи буде вона, одним словом, для мене практична"...

В Парижі носять короткі сукні, вузенькі спіднички, або скажім поширені рамена — та це для мене закон, щоб і я вбиралась у коротку суконку, хоч маю грубі, або нерівні ноги. Обтискає грубенька собі пані свої неформемні бедра вузькою спідничкою, — бож це „модно". Поширює собі рамена жінка, яка і так має їх досить широкі, бо так виглядає модель у модному журналі, хоч той модель лежить на стрункій, довгоногій поставі. Прикрашує свою голову округлим тарількуватим капелюхом пані з округлим як місяць личком, бо той капелюшок виставлено у вікні модистки і він на око гарно презентується. І т. д. і т. д. Купуємо собі яскраву „цикламенову" суконку, бо ж це наймодніший колір, а забуваємо про те, що вона виглядатиме безгустовно серед бюрової обстанови, чи в нашім скромнім товаристві. Великі гроші платимо за ґазові панчішки, хоч ноги наші, на жаль, мають синяву шкіру, або забагато волосся на шкірі. Маємо черевики з ящірки, тоді, як не маємо вигідної щоденної обуви до праці.

Про що це все свідчить? Ми годимось наосліп за наказами моди, що повстає десь у Парижі серед інших, а навіть цілком відмінних обставин.

Купуємо у крамниці матерію перетикану золотом чи сріблом, бо продавець нас запевняє, що вона модна, а не тому, що він нам каже, що вона практична чи непрактична.

Відсутність почуття власного стилю і того, що нашому становищу чи потребам відповідає — ось прикмети більшости тих жінок, що хочуть обовязково бути „модні" та псувати кров і печінку своїх приятельок.

Про те, що українки повинні створити свою національну моду, пристосовану до нашого життя і його вимог писали у нас уже дуже багато у жіночій пресі, робили вже і багато ріжних „показів", але на жаль у житті бажаних вислідів іще не видно.

Кидаю тут гасло: Хай кожна підбере відповідний для себе стиль, та памятає про вимогу сучасного життя: практичність і міру в смаку.

Рита.

Практичні поради.

ПЕРЕМО ДОМА ШКІРЯНІ РУКАВИЦІ

Тільки не думайте, що кожну шкіру можна прати дома. Іде тут про рукавиці з [illegible] дома. [illegible] поменшаємо [illegible] порошок [illegible] рукавиць. Беремо [illegible] порошку і розпускаємо його в літеплій воді. Рукавиці вбираємо на руки і [illegible] перемо раз-заразом. [illegible] перемо в порошку. Сполікуємо у [illegible] стягаємо уважно з рук, [illegible] надуваємо рукави і висушуємо. [illegible] розтягаємо пальці [illegible] опинаючими на шнурі. [illegible] ми. Тоді вони будуть мягкі і [illegible] ці. Якщо перемо більше пар рукавиць, [illegible] їх разом: вони можуть „пустити" [illegible] вати права.

З наших театральних справ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР“ У ЛЬВОВІ.

Рівно пятьдесять років тому під тою самою датою 30. березня радили галицькі земляки над тим, що треба будувати у Львові театр і що треба на нього складати гроші. Вчорашні звичайні загальні збори Кооперативи „Український Театр“ у Львові могли б стати ювилейні, якби згадана установа мала якесь відношення до справи будови українського театру. Колись вона була у змозі перевести цю справу, тепер будова театру, чи пак скромніше театральної салі у Львові, перейшла під опіку зовсім окремої установи кооперативи „Український Дім“, що продовжує відомий ще передвоєнний „Комітет будови українського театру“.

Кооператива „Український Театр“ під проводом голови Надзірної Ради ради. Йосифа Дрималика (секретарював О. Боднарович) почала свої загальні збори святочною згадкою про своїх покійних членів, що відійшли від нас минулого року: о. Евгена Качмарського, Дениса Бурачинського, Йосифа Чайковського, о. Омеляна Крвавича та д-ра Романа Секелу.

Окрему теплу згадку присвятив голова Нада. Ради Миколі Бенцалеві як одному з найкращих наших сучасних артистів і зразковому громадянинові.

Звіт управи за минулий рік, надзірної ради і контрольної комісії приявні приймають до відома без дискусії, даючи абсолюторію управі та надзірній раді. У дискусії над ріжними актуальними справами забирають голос: дир. В. Блавацький, П. Гладкий, Р. Пашківський і Л. Лісевич.

Збори прийняли внесок, щоб із чистого білянсового зиску призначити одну третину на допомогу театрові ім. І. Котляревського, як теж побажання, щоб театр ім. І. Котляревського дав одну виставу у Львові з чистим доходом на будову нагробника М. Бенцалеві.

Варт зазначити, що на зборах була мінімальна кількість членів. Це найкращий доказ, що театральною справою у Львові громадянство вже перестало цікавитися. Згадана кооператива не маючи субвенцій ні допомог не може навіть вряди-годи підтримати наші мандрівні театральні трупи у скрутному становищі.

Японія не належить до бльоку авторитативних держав — заявив прем. Гіранума

ТОКІО, ПАТ. Премієр Гіранума заявив, на пресовій конференції, що Японія не прилучиться ані до бльоку демократичних держав, ані до авторитативних. Про розвиток протикомінтернівського пакту нема що тепер казати. Поправа взаємин з Америкою, Англією та Францією — це важке питання, але його необхідно кінець-кінців розвязати.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД ЗАКЛЮЧИТЬ ВІЙСЬКОВИЙ СОЮЗ З ІТАЛІЙСЬКИМ ТА НІМЕЦЬКИМ?

ТОКІО, ПАТ. Один закордонний кореспондент запитав представника міністерства закорд. справ про плян військового союзу між Японією, Німеччиною та Італією. Представник міністерства відповів, що уряд рішений скріпити протикомінтернівський пакт, але ще не відомо, в якій формі це має статися — у формі союзу, чи якійсь іншій.

ЛИШЕ ПРОТИ КОМІНТЕРНУ.

Як подає паризька радіовисильня, відпоручник японського міністерства закорд. справ заявив, що Японія звязана з Німеччиною та Італією виключно проти комінтерну і проти нікого більше.

Франко-британський військовий союз?

СОВІТІВ НЕ ВТЯГНУТЬ ДО АЛІЯНСУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Дейлі Мейль“ підкреслює вагу поїздки ген. Горта до Франції, що має бути вступом до військового союзу між тими двома державами. У цій новій союзничій констеляції не бажали б мати СССР.

Англія не приступить до франко-совітського пакту.

ЛЬОНДОН, ПАТ. На запит ліберального посла Мендера віцеміністр Батлер заявив у палаті громад, що британський уряд не вважає, щоб Англія повинна була приступити до франко-совітського пакту, який має виразний двосторонний характер.

Мадярсько-словацька війна на хвилях етеру.

В середу вечором мадярські радіовисильні подали в чужомовних комунікатах, що словаки в кількох місцях нарушили кордон та що переслідують мадярську меншину. Кількох мадярів побили, мадярських робітників масово звільняють з праці. Глінкова гвардія переводить серед мадярів нелегальні ревізії та арештування. На мадярів, що їхали самоходом, словаки напали і побили їх. У Братиславі зривають мадярам народні відзнаки.

Небавом після того словацьке радіо у гострій формі заперечило ці заміти, закидуючи мадярам, що вони постійно послуговуються неправдою у пропаганді.

СУПЕРЕЧНІ ВІСТИ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Урядово повідомляють, що словаки в кількох місцях обстрілювали мадярів та наступали на дві мадярські місцевости; мадяри відкинули їх.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Офіційно заперечують мадярські вістки, буцімто словаки нарушили перемиря та атакували мадярські позиції.

Промова шефа словацького пресового бюра.

Шеф словацького пресового бюра Черногорський виголосив перед мікрофоном промову, в якій закинув недостачу лицарськости мадярському урядові, який 16. ц. м. обіцяв шанувати кордони сусідів Карпатської України, виступив на Словаччину, а тепер її атакує. Молода словацька армія борониться, бо словаки привикли до боротьби за 1.000 літ мадярського панування і 20 літ чеського.

Сила словацького народу в тім, що в нім нема роздору, нема противенства суспільних інтересів, які так ослаблюють Мадярщину.

Мадярське радіо подає неправдиві вістки, що словацьке військо стріляє без приказу та що Братислава не панує над положенням у східній Словаччині; такі самі вістки поширює італійська преса.

Греція стоїть осторонь від великої політики.

Атенська Агенція заперечує поголоски, мовби Греція брала участь у якихнебудь дипломатичних розмовах після недавних подій у Середущій Европі. Лінія грецької політики незмінно опирається на балканськім пакті та на зобовязаннях супроти балканських союзників.

Воєнна підготова Німеччини.

БЕРЛІН. Авас подає, що урядові кола дементують поголоски, буцімто німецький уряд покликав до зброї два річники резервістів. У дійсності йде лиш про тих, які уродилися в роках 1906—1907 і ще досі не перебули військового вишколу. Їх покликали на вишкіл, який потриває 8 тижнів.

У Берліні дементують теж рішуче вістки, буцімто на німецькому Шлеську доручено віддати шкільні будинки для потреб німецької армії.

ОБОВЯЗКОВА СЛУЖБА В АВСТРАЛІЇ.

КАНБЕРРА, ПАТ. Австралійський премієр заявив у інтервю, що австралійський уряд рішив ввести загальний обовязок військової служби замість дотеперішньої добровольчої системи.

ПЕРЕД ЗМІНАМИ У БРИТІЙСЬКІМ УРЯДІ?

Як твердить „Дейлі Мейль“, нова британська політика, що передбачує великі зобовязання на континенті, викликує поголоски, що з брит. **уряду уступить один міністр**, а то і два; у першу чергу беруть у рахубу сера Гора, який не погоджується з новою політикою Чемберлена.

З АМЕРИКИ ВИСЕЛЮВАТИМУТЬ ЗАКОРДОННИХ АГІТАТОРІВ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Парлямент ухвалив закон, що передбачує депортацію закордонних агітаторів, які ведуть акцію за зміною американської конституції.

В найближчих днях перейде цей закон під наради сенату.

ОСТАТОЧНА ЛІКВІДАЦІЯ ЧЕСЬКОЇ АРМІЇ.

Французькі радіовисильні повідомляють, що 31. ц. м. остаточно зліквідують чеську армію.

РУМУНСЬКО-МАДЯРСЬКІ СУТИЧКИ В СЕМИГОРОДІ?

БУКАРЕШТ. РАДОР рішуче заперечує вістки, зі закордонної преси, немовби в деяких містах і селах Семигороду дійшло до сутичок між румунами і мадярами.

СТРАЙК У ШОТЛЯНДІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У пристані Ґлєсґо застрайкувало 30.000 портових робітників; причиною страйку є непорозуміння у справі платень. Унерухомлено 30 кораблів.

АНГЛЬО - ФРАНЦУЗЬКІ ЛЕТУНСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

У найближчім тижні відбудуться в Льондоні розмови між експертами британського і французького міністерства летунства, в яких візьме участь франц. міністер летунства.

ВАЖКИЙ ПЕРЕДНІВОК У СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ВІДЕНЬ, УПС. Совітська преса повідомляє, що крім недостачі збіжжа на хліб і насіння ствержено тепер нову недостачу. Показалося саме тепер, під весну, що у Лівобережній Україні і в Північному Кавказі є повний брак бульби, селяни зїли навіть ту бульбу, яку мали до саджения. Коли взяти під увагу, що бульба в тих околицях є найважнішим харчовим продуктом, можна собі уявити, в якім страшнім положенні опинилося українське населення.

Вісти з Буковини й Басарабії.

(Від власного кореспондента).

СОБОРНА БОГОСЛУЖБА І ПАНАХИДА.

В четвер 23. березня ц. р. у год. 10. рано відбулася в греко-кат. парохіяльній церкві в Чернівцях Соборна Богослужба в намірренні українського народу. По Богослужбі відправлено панахиду за тих, що згинули в обороні Карпатської України. Богослуження і панахиду відправив генеральний вікарій о. Михайло Сімович в асисті оо. Зленка, Слабого, Бойчука і Кулішіра. Співали злучені хори „Міщанської Читальні" і церковний під орудою п. О. Микитюка. Хоча це був робітний день, простора, відновлена церква не могла помістити всіх тих, що прийшли помолитися за рідних героїв і випросити у Всевишнього кращої долі українському народові. Підчас панахиди зібрано на ранених і збігців з Карпатської України 5.200 леїв.

НАЦІОНАЛЬНА ЖАЛОБА.

У пятницю 24. березня відбулося в Чернівцях спільне засідання виділів усіх українських товариств та установ. Засідання було присвячене подіям у Карпатській Україні. З уваги на те, що там у нерівній боротьбі в обороні рідного краю згинув квіт молодої країни, всі товариства одноголосно рішили проголосити національну жалобу від 15. березня до 25. квітня.

В цьому часі всі українці повинні стриматися від забав, веселих пісень, відвідин кіна і чужих театрів.

БУКОВИНА Й БАСАРАБІЯ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В часі між 23.—26. березня вислано з Чернівець на руки Допомогового Комітету в Сиготі 30.000 леїв для ранених і збігців з Карпатської України. Збірка триває.

Президент д-р Володимир Залозецький вислав у справі подій у Карпатській Україні меморіяли до посольств великодержав у Букарешті і до Міжнародного Червоного Хреста в Берні. **В. Цецин.**

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 30. березня 1889.

СПРАВА САЛІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ У ЛЬВОВІ.

З нагоди 25-літнього ювілею українського театру „Діло" звернуло увагу на недостачу у Львові салі для вистав українського театру. У звязку з цим читаємо:

„Гадка здвигнути в нашому місті будинок для руського театру, в якому могли би одночасно примiститися також інші наші народні установи, проявляся досі не тільки самими інтенціями, але й жертволюбивістю загалу русинів. Від довшого часу впливають, правда дрібні, але безнастанні датки на ту ціль на руки редакцій наших народніх часописів та установ, а незабутній великий наш патріот пок. Степан Качала освятив почини того нового народнього подвигу своїм завіщанням, в якому на ціль будови руського народнього театру зложив у руки товариства „Руська Бесіда" запис поважнішої суми.

„Справа здвигнення будинку для руського театру у Львові, що міг би також при тому дати приміщення і іншим русько-народнім установам не є в дійсности така неможлива, як могла би виглядати на перший погляд.

„По нашій думці будинок потрібний для нашого театру, хоч внутрішнім уладженням салі, сцени та її приналежностей мусів би відповідати уладженню більших театрів, щодо величини міг би обмежитись на зовсім невеликі розміри. Якби вдалося коли здвигнути будинок з салею для театру напр. такою, яку має міський театр у Чернівцях, то він відповів би на довгі часи потребам нашої сцени та й кошти його здвигнення не переступили би границь можливости".

„НАВІТЬ ТАКА НУЖДЕННА НАША ПОЛТВА".

У новинці читаємо: „Галицькі ріки, як майже що року, так і тепер позаливали багато сіл, особливо Висла і Сян. Взагалі-ж по цілім краю води навіть і менших рік наробили шкоди, позривали греблі і мости. Навіть така нужденна наша Полтва загрожує мостам, як повідомляють від Буська".

НОВИНКИ

31 БЕРЕЗЕНЬ

ПЯТНИЦЯ

Ст. ст. 18. березня 1939.
Кирила Єрусал.
Лат. Бальбіни дів.
Сонце: схід — 5.04, захід — 17.54.
Місяць: схід — 4.10, захід — 3.27.

Завтра: 1. квітня. Субота.
Ст. ст. 19. березня 1939.
Лазарева субота. Хрисанта.
Лат. Гугона еп.
Сонце: схід — 5.02, захід — 17.55.
Місяць: схід — 15.28, захід — 3.56.

—o—

— **Заборона курсу „Орлів" у Городку.** В днях 20.—25. III. мав відбутися в Городку організаційний курс Т-ва „Орли". На курс зголосилося багато учасників зпоміж членів Т-ва „Орли" з повіту і вже 20. III. приїхав голова В. Глібовицький на отворення курсу. В останній хвилині повідомило староство через поліцію голову кружка „Орлів" у Городку о. Епіфанія Роздольського, що курс заборонює. Мотиви заборони мали доручити пізніше на письмі.

— **Знову кс. Ількуф.** Львівський озонівський „Дзеннік Польскі" помістив у найновішім числі цілосторінкову реляцію про новий виступ кс. Ількова у Ченстохові. Там знову „зебрала сєн лічне млодзєж ґрецко-кат. з Малопольскі Всходнєй" і кс. Ількуф знову виголосив промову з нечуваними нападами на єрархію греко-католицької Церкви та взагалі на українське духовенство. Кс. Ількуф виступає „в обороні Унії греко-кат. Церкви з латинським католицьким Костелом у Польщі". Але перед ким він ту „унію" боронить — невідомо.

— **Припинили діяльність трьох товариств у Гринівцях.** ПАТ повідомляє: Староста в Товмачі припинив діяльність товариства „Просвіта", „Луг" і „Каменярі" у Гринівцях, бо діяльність згаданих товариств загрожувала „безпеці, спокоєві і публичному ладові".

— **Перетягають на латинський обряд.** У підльвівських селах Дмитровичі та Глуховичі, почавши від 16. березня ц. р., поліція з Гаїв ходить по хатах мішаних подруж і там приказує підписувати готові вже протоколи про перехід жінок і дітей на латинський обряд. Це підписування відбувається під натиском, бо застрашена жінка підписує, що їй кажуть. Поліція настроює відповідно чоловіків римо-католиків, які теж вимагають від своїх жінок та дітей переходу на латинство. Цікаво, хто видав постерунковї державної поліції в Гаях такий приказ, бо п. староста Замечнік нічого про це не знає.

— **Сойм і сенат у цифрах.** Національний склад сойму виглядає так: поляків 183, українців 19, білорусинів 1, жидів 5. Освіта: вищу освіту має 104 послів, середню — 53, нижчу — 53. Релігія: римо-католиків 177, греко-католиків 12, православних 8, евангеликів 5 та мойсеєвої віри 5. Зайняття: хліборобів — 71, промисловців і купців — 9, адвокатів — 2[illegible], інжинірів — 16, урядовців — 40, лікарів — 4, духовних — 6, журналістів — 6 і т. д. Національний поділ сенату: поляків 87, українців 6, німців 2, 1 жид та 1 москаль. Освіта: вища — 62, середня — 27, нижча — 7. Ре[illegible]

КОНАН ДОЙЛЬ. 12)

Мумія число 249.

(Докінчення).

Сміт вийшов на другий поверх, отворив без стуку двері кімнати Белінґгема і ввійшов. Белінґгем сидів за столом і щось писав. Біля нього посередині нагромаджених книг та листів стояв саркофаг з мумією, що була означена числом 249.

Сміт охопив зором цілу кімнату, замкнув двері на ключ, який сховав у кишеню і приступивши до печі, запалив приготовлені там дрова. Белінґгем дивився на його свобідну поведінку з відкритими устами.

— Поводитесь тут, неначе в себе дома, — сказав вкінці сичачи зі злости.

Сміт сів спокійно на крісло, без слова поклав перед себе на стіл годинник, вийняв з кишені револьвер і, отворивши його замок, тримав його на коліні. Відтак вийняв другою рукою довгий ампутаційний ніж та кинув його на стіл перед Белінґгемом.

— А тепер ви візьметесь до праці і розріжете гарненько на куски оту мумію.

— Справді? — усміхнувся іронічно Белінґгем.

— Так, це мусить статися! Мені сказали, що закон не зможе нічого вам зробити, але я маю такий закон, що поможе. Коли до пяти хвилин не почнете, присягаю на Всевишнього, що мене створив, що вам впушу кулю в голову.

— Ви хочете мене вбити?

Белінґгем наніє пізвівся і його обличчя посиніло.

— Так!

— А чому?

— Щоб покласти кінець вашим злочинам! Минула вже одна хвилина.

— Що я зробив?

— Ви знаєте це добре, а я теж.

— Чи ви знаєте, що ви обмежуєте мою особисту свободу?

— Дві хвилини! — сказав холодно Сміт.

— Скажіть мені принаймні причину. Ви дурень, небезпечний дурень! Чому мав би я знищити те, що є моїм майном? Ця мумія має велику ціну.

— Чи ви розріжете її, чи спалите?

— Цього я не зроблю!

— Минуло вже чотири хвилини.

Сміт уперто дивився на Белінґгема і підіймав зброю. Вказівка приближалася до пятої хвилини.

— Перестаньте, перестаньте — кричав Белінґгем, — я послухаю вас!

І з шаленою скорістю вхопив ніж та почав розрізувати тіло мумії, але не спускав очей зі зброї свого приятеля. Кістки й пересохлі мязи тріскали і розпадались під ножем, підіймаючи жовтий порох. Ароматичні есенції падали на підлогу. Враз переломився зі страшним лоскотом хребетний стрижень і ціла мумія розсипалась.

— А тепер у вогонь з тим! — наказував Сміт.

Вогонь піднявся і проглинув сухі відламки, кинені в піч. Густий дим вийшов з печі й наповнив кімнату гострим запахом живиці і спаленого рогу. За чверть години з мумії число 249 залишилась тільки маленька купа недогарків.

— Тепер ви спокійніші? — засичав Белінґгем, кидаючи на свого неприятеля погляд повний ненависти.

— Ні! Очищення мусить бути повне, бо я не бажаю собі ваших чортівських штук. Киньте ще і це сухе листя у вогонь!

— Що ще? — питався, коли вогонь [illegible]

— А тепер прийде черга також і на той папірус, що ви мали його тієї ночі розложений на столі. Здається мені, що він находиться в шухляді в столі.

— Ні! Ні! — крикнув Белінґгем. — Його не спалите, бо ви не знаєте, що робите! Той папірус — єдиний на світі; він містить у собі [illegible] мудрости і знання, якого ніде не знайдете.

— У вогонь з ним!

— Ні, Сміте, заклинаю вас! Пощадіть його! Обіцяю вам, що ви спільно зі мною [illegible] його тайну. Дозвольте принаймні, щоб я зробив собі копію.

Сміт отворив засувку стола, витягнув звідти пожовклий папірус і кинув його в вогонь. Белінґгем кинувся за ним, щоб охоронити його, але медик сильно відтрутив його і почекав при печі, поки з нього не залишилось в печі тільки трохи попелу.

— А тепер ми вирівняні, пане Белінґгеме, — сказав, — Почуєте про мене знову, як тільки вам прийде на думку почати знову свої [illegible] Прощайте, я мушу вчитися.

Белінґгем покинув після цього оксфордський університет і віхав до Судану.

Нема нікого, хто міг би заперечити [illegible] дію. Людська мудрість — мала, дорога [illegible] — дивні! Хто відважився б означувати [illegible] ті, що її бажають [illegible] ній науці, яку віднайдуть ті, що її [illegible]

Переклав **Федір Бран**

…ґю: римо-католиків — 85, греко-католиків — 5, православних — 1, евангеликів — 3, мойсеєвої віри — 2 та 1 старообрядовець. Зайнятє: хліборобів — 20, промисловців, купців і ремісників — 6, вільні професії — 20, урядовці — 42, інші — 8.

— Вибили знову шиби. Пишуть нам із Самбора: Вночі з 14. на 15. березня вибито шиби в парохіяльнім уряді у Самборі. Тої самої ночі вже втрете вибили шиби в будинку ґімназії Рідної Школи і в домі проф. І. Филипчака. — В кілька днів пізніше арештовано і відставлено до вязниці о. Володимира Івашка, самбірського сотрудника. — Дня 22. ц. м. арештували в Самборі Володимира Пришляка, просвітянського організатора і перевели ревізію в канцелярії „Просвіти".

— Сподіються гарного урожаю морель. У звязку з лагідною зимою в січні і в лютому ц. р. селяни сподіються гарного урожаю морель і черешень та вишень.

— Львівська хроніка. Безробітний Володимир Чопек зі Знесіння намагався скінчити самогубством не маючи ніяких засобів до життя. — На Ст. Ґентку впала пачка з воза при вул. Коперника і важко її зранила. — При вул. Городецькій поліціянт арештував Тому Сенецького з Лисинич за крадіж ровера на шкоду Петра Чайківського з Зашкова. — З пральні „Нива" при вул. Личаківській ч. 75 а невідомі злодії вкрали білля вартости 3.000 зол. Поліція арештувала робітника М. Ганущака, який спав тоді у пральні. — Служба каварні „Ра" закінчила по кількох тижнях бльокаду у зліквідованій каварні, бо власники каварні зобовязалися виплатити їм 2.000 зол. як відшкодування.

— Краєва хроніка. В Лісовичах пов. Станиславів вибухла пожежа в тартаку Василя Косили та знищила його до тла не зважаючи на енерґійну ратункову акцію. Крім того пожежа перекинулася на сусідні будинки Й. Мельника, які теж згоріли до тла. Матеріяльні шкоди великі. — З поспішного поїзду, що їхав зі Стрия до Львова, вискочив в околиці Пісочної коло 20-літній хлопець і важко ранився. По кількох хвилинах він помер серед страшних мук. Ніяких документів при ньому не знайшли. — Невідомі напасники вбили на дорозі у Млинках ад Залісє пов. Чортків 31-літнього М. Совяка. Поліція шукає за вбивниками.

— Влом до кооперативи. Пишуть нам: До кооперативи „Єдність" у Журавні вломилися вночі з 26. на 27. ц. м. невідомі злочинці та забрали багато товарів. Шкоди спричинені тим вломом дуже великі, хоч точно їх ще не можна означити. Найдивніше в цілій справі те, що недалеко кооперативи стояв міський вартівник, який нічого не бачив і не чув. Взагалі цей влом викликав серед журавенського українського громадянства своєрідне вражіння.

— Затроївся денатуратом. На полях коло Черниці пов. Вжесьня знайшли тіло 58-літньо…о робітника Бронислава Будвярського, який затроївся денатуратом.

— Бандитський напад гаєвого на жінку. Гаєвий Йосиф Петрашевський з Вишенки пов. Городок вертався на днях з Ксенею Терналь з Янова. По дорозі гаєвий кинувся на Ксеню Терналь, вдарив її патиком по голові, опісля зранив важко ножем у карк і смертельно ранену жінку кинув до рова. Щойно по кількох годинах нещасна жінка прийшла до свідомости й останками сил доволіклася до хати, де їй прийшли з першою помічю і відвезли до шпиталю. Поліція арештувала гаєвого. Слідство виявить мотиви цього бандитського нападу.

— Закінчення семилітнього процесу. Перед трибуналом для обезпеченевих справ у Познані закінчився по 7-ох роках процес між Обезпечальнею у Гнезні і тамошньою цукроварнею на тлі складок. Цукроварня програла і мусить заплатити Обезпечальні … зол.

— Таємне вбивство. Жертвою таємного вбивства впала 21-літня донька землевласника в … під Вжесьнею Аделя Масловська. Вона пішла в неділю на прохід, з якого не вернулася до хати. Затривожені батьки вислали службу на розшуки, але без ніякого успіху. Щойно у вівторок рано знайшли тіло …лоді з ременем на шиї. Влада веде …е слідство, щоб викрити злочинців.

— Залізнича катастрофа під Варшавою. …в Рембертові під Варшавою зударився поспішний поїзд з особовим поїздом. З рейок вискочили три вагони з одного поїзду і чотири вагони другого поїзду. Наслідком зірвання кабля електричної сітки повстала пожежа у вантажнім вагоні з товарами. В катастрофі є три особи важко і чотири легко ранені. Причина катастрофи невідома.

— Листар забирав вартісні поштові посилки. В поштовому уряді Варшава II. стверджено, що від якогось часу пропадають вартісні поручені поштові посилки. По довгих обсерваціях приловили на крадіжі посилок листаря Чеслава Козярського, який забирав вартісні посилки. Переведена ревізія в помешканні листаря викрила багато предметів з крадіжей. Козярським заопікувався слідчий суддя.

— Сензаційний процес 15-літньої дівчини за лікування недужих. У французькім місті Альбі засіла на лаві підсудних 15-літня дівчина Андре, яку притягнув до відповідальности синдикат лікарів за лікування недужих. Андре — це висока, з кучерявою головою дівчина, яка дає розумні відповіди на питання суддів та оборонців. Вона опинилася на лаві підсудних тому, що мала дар лікувати недужих на віддаль. Вистало, щоби тримала руки над фотографією недужої особи, щоби вона почувалася краще. Андре довідалася про істнування свого дару зовсім припадково. Андре довший час нездужала і до неї приходило багато лікарів. Один з лікарів висловив думку, що недужа дівчина обдарована специфічним флюїдом і мабуть зможе лікувати недужих. Саме в тому часі занедужав батько дівчини. Донька тримала якийсь час руки над його тілом і батько виздоровів. Незадовго дівчина вилікувала в подібний спосіб свою маму, яка нездужала на печінку. Одночасно дівчина видужала сама з хвилиною, коли почала лікувати інших. Слава про її надприродні здібности лікувати недужих, швидко поширилася в околиці і до Андре стали зголошуватися недужі навіть з дальших околиць. Тоді Андре винаняла в поблизькому містечку окрему кімнату, в якій приймала недужих. За вилікування недужі складали менші або більші добровільні датки, які доходили інколи до кількох тисяч франків і ці гроші дівчина приймала. Саме тому синдикат лікарів вніс проти неї акт обвинувачення до суду. Оборонець молоденької дівчини стоїть на становищі, що дівчина не виконувала нелеґально лікарської практики, бо не записувала лікарств ні не ставила діяґноз. Лікувала надприродним способом тримаючи руки над недужими. Багато недужих, яких вона вилікувала, зізнавало для неї якнайкраще. Лише чоловік одної пацієнтки, яка померла, домагається більшого відшкодування. Суд оголосить присуд щойно за кілька днів.

— Велика афера з фальшуванням поштових марок. Поліція в Ризі викрила велику аферу з фальшуванням поштових марок. Члени ватаги пускали в обіг фальшиві латвійські поштові марки і поштові марки ріжних держав, що їх радо купували філятелісти. Слідство виявило, що в Ризі була централя фальшівників, які поширювали фальсифікати по всіх прибалтійських державах. Наслідком цієї афери понад 800 осіб має шкоду на суму кількадесять тисяч латів.

— Вибух у фабриці зброї. В одній з фабрик муніції в Лієж дійшло до вибуху. 6 осіб згинуло. 9 є важко ранених.

— Жінка головою міської ради Льондону. Вперше в історії жінку вибрали головою міської ради найбільшого міста в Европі — Льондону — паню Е. Льов, яка від 17 років є членкою міської ради. Пані Льов була від 1929 р. одною з заступниць голови міської ради. Дотеперішній голова міської ради заявив у своїй промові, що п. Льов покликано на такий почесний пост з огляду на її великі заслуги, зрозуміння праці ради та живе зацікавлення життям мешканців Льондону.

— Померла перша у світі пасажирка літака. В Льондоні померла недавно п-і Л. Седі, вдова одного з перших піонірів летунства, командора Седі, який згинув 25 років тому підчас летунської катастрофи. Пані Седі вибралася в подорож літаком зі своїм чоловіком у 1908 р. і була першою жінкою, що їхала літаком. Від того часу дійшло в летунстві до дійсного перевороту, бо між „асами" летунства є не лише мужчини, але також жінки.

— Клопоти кухаря. З Бальтімор вилетів американський гидроплян до м. Горта і летить зі швидкістю 269 км. на годину на висоті 2530 м. Кухар, який летить літаком, запитав через радіо летовище в Бальтімор, як довго треба варити яйця на твердо на висоті 2.500 м. Дістав негайно відповідь, щоби варив яйця 12 хвилин.

— Суперництво канадійських залізниць. Між управами двох головних канадійських залізничих товариств дійшло до гострого конфлікту у звязку з недалекою гостиною англійського короля в Канаді. Щоб поладнати конфлікт уряд рішив, що оба залізничі товариства приготують для короля спеціяльні поїзди. До м. Ванкувер їхатиме король поїздом одного товариства, від Ванкувер на захід поїздом другого товариства.

— Саботажі в хемічнім промислі. Московська „Правда" помістила статтю комісаря хемічного промислу Денісова, який стверджує, що „якась таємна рука переводить масово акти шкідництва в совітськім хемічнім промислі". Стверджено багато випадків свідомого ушкодження фабричних інсталяцій, звязаних неодноразово з каліцтвом робітників. Метою злочинної акції ворогів народу внеможливити здійснення продукційних плянів. Денісов взиває робітників, щоби допомогли владі викрити шкідників у хемічнім промислі, що має велетенське значіння для оборони СССР.

— Повінь на Кавказі. Швидка весна приспішила тання снігів у горах, що спричинило вилив богатьох рік і потоків, які затопили кільканадцять місцевостей. Матеріяльні втрати велитенські. В однім колективі вода забрала 2.000 овець. Є теж жертви в людях. В ратунковій акції бере участь військо.

— Нові поклади золота на Уралі. В околицях Первоуральська геольогічна експедиція викрила нові багаті поклади золота в піску. Совіти задумують ще цього сезону приступити до видобування золота.

— 120 роковини університету в Ленінграді. Совіти в Ленінграді підготовляються до відсвяткування 120-их роковин істнування ленінградського університету. Совітське видавництво підготовляє видання збірної праці совітських учених, присвяченої історії цього університету.

— Траґічні катастрофи. Недалеко Больонії поїзд наїхав на залізничому перестанку на родину, зложену з батька, матері і трое дітей, які всі згинули. Причиною катастрофи була густа мряка. — На залізничій стації Тібінґен у Німеччині зударилися два поїзди. Підчас катастрофи 19 осіб було ранених.

— Інавґураційний лет журналістів. На трасі Ванкувер—Монтреаль відбувся інавґураційний лет. Першими пасажирами були журналісти, які відбули згадану подорож літаком за 16 годин тоді, як залізницею треба було їхати 100 годин.

— Присуд за бомбові замахи в Льондоні. Перед судом у Льондоні закінчився процес проти 9-ох ірляндців, членів нелеґальної республиканської партії за зорганізування бомбових замахів і терористичну акцію в Англії. Суд засудив усіх підсудних: одного на 17 років вязниці, одного на 15 років, одного на 14, одного на 12, двох по 10, одного на 7, одного на 5 і одного на півтора року вязниці.

— Велика метелиця в Піринеях панує від кількох днів. Загальне затрівоження панує щодо 4-ох мешканців гірського схоронища на просмику Обіск у Піринеях, які відтяті від кількох днів зовсім від світа. З місцевости Обон відійшла велика лещетарська експедиція на ратунок 4-ом мешканцям в Обіск.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ЮНАК.

В неділю 2. квітня відбудуться у Дрогобичі переложені з минулої осени футбольні змагання за мистецтво Окружної Ліги між двома найповажнішими кандидатами на мистця: Україною та Юнаком. Україна виїдить у повному складі тільки замість Богурата, ґратиме на лівім крилі Тихолія.

СЯН — Р. К. С.

Відкладені змагання обох дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 2. 4. у Львові, на грищі РКС-у (Богданівка). Початок змагань у год. 11 передполуднем.

Нові книжки й журнали

ЖУРНАЛИ.

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІСТНИК. Місячник. Рік II. Ч. 2-3. Лютий-березень 1939. Львів. Зміст: І. Колос: Защумили Карпати, у Карпатах близько. — З. К.: Шевченко як людина. — М. Прокоп: До проблеми середовища. — Д.: У чому сила Англії. — В. Федак: Потреба психотехнічних студій. — Ю. Соколовський: З Фіс-у 1939 р. — Прижмуреним оком. — Допись. — Пам'яті бл. п. С. Закрасицького. — Зі студентського життя. — Хроніка. — Рецензії. — Від Адміністрації.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ. Орган Українського Технічного Товариства. Рік XV, Ч. 3. Березень 1939. Львів. Зміст: З будівництва Карпатської України. — До проблеми сільського будівництва. — Будівельне щадництво як метода фінансування будови. — Рядові домки. — Огляд будівельних матеріялів. — Підложжя будівельного щадництва у нас. — Знайдім спільну мову. — Карпатська Україна перед новим етапом. — До дискусії про нафтові справи. — З життя У. Т. Т.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК. Орган Лікарської Комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка і Українського Лікарського Товариства у Львові. Рік XVI. Ч. 4 з 1-го грудня 1938. Львів. Зміст: О. Подолинський: Добір у подружжі. — Б. Горлінський: Поборювання недостачі апетиту. — Л. М. Зарицький: З казуїстики пробиття [illegible] — [illegible] Бальнеотерапія в неврольогії. — М. К. [illegible]вич: Психіка пацієнта, етика в медицині і [illegible] українці. — Хроніка сходин У. Л. Т. — З медичної [illegible]си. — Новинки.

ТРИЗУБ. Тижневик політики, культури, [illegible] ського життя та мистецтва. Рік видання XV. Ч. [illegible] березня 1939. Париж.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Бюлетень Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі. Рік [illegible] Ч. 3-4. Березень-квітень 1939. Варшава.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Двотижневик. Орган Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". Рік XXVI. Ч. 6. З 15-го березня 1939. Львів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 30. III. год. 7.30 „Маскарада".
Пятниця 31. III. год. 7.30 „Маскарада".
Субота 1. 4. год. 7.30 „День без брехні".

Театр Рімнородностей.

Вистави нема.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЯВОРІВ:
30. III. Дай серцю волю.
31. III. Мати Наймичка.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ: Саля чит. Просвіти:
31. III. Царица Грузії.
1. 4. Пригода в Черчі.
2. 4. Зоря над Почаєвом.

ЛЬВІВ: саля Новостей, вул. Сонячна 23 (Колісей):
2. 4. Цариця Грузії.

Початок вистав у год. 20 (8 веч.). Білети вже можна набувати в Союзному Базарі.

Український театр Йосифа Стадника (ревіора).

ГУСАКІВ:
30. III. Люди на кресі.

КІНА.

АМБР: „Украдене життя" з Єлисаветою Бергнер.
АПОЛЬО: „Білий мураш".
АТЛЯНТИК: „Небезпечна любов".
БАЯКА: „Поверх вище" і додатки.
БАЛТИК: „Індія говорить".
ВАНДА: „Ню-Йорк—Сан Франціско", „Архильокая".
ГРАЖИНА: „Сигнали".
ЕВРОПА: „Гунга-Дін".
КАСІНО: „Великий вальс" із Люїзою Райнер.
КОПЕРНИК: „Веселий тура".
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері".
МЕТРО: „Втікач з Сен Кентін", „Подвійне весілля".
МІРАЖ: „Арена життя".
МУЗА: „Студент із Оксфорду".
ПАЙС: „Голгофта" та життя і смерть Пія XI.
ПАЛЯС: „Суец" (Льорета Йонг, Аннабеля, Тирон Павер).
РАЙ: „Велика грішниця" з Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Одружилися за скоро".
РОКСІ: „Лікар гарних жінок" і додатки.
СВІТ: „Гайді", „Жертви великого міста".
СВІТОВИД: „Вопівара", „Канал Іве".
СТИЛЕВЕ: „Аляри" і ревія.
ТОН: „Експрес на індійському шляху".
УГХА: „Пригоди Робін Гуда".
ХИМЕРА: „Наша тюрма".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Світова вистава в Шікаго в 1933 р."

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 30. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Муз. поранок для молодших шкіл, 11.25 Орхестра, пл., 11.57 Сигнал, 12.08 Полуднева авд., 13.00 Концерт бандур, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Потвора" оповідання для дітей, 15.15 Клюпоти та ради, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки. 16.20 „Карловаті" репортаж для села, 16.40 Органовий ресітал, 17.10 Годинник спішить, 17.20 Авдиція, 17.25 Італійські любовні пісні з 16. століття, музика, спів, 18.00 Біжучі вістки, 18.05 Для села: Наводнювання ріллі у малоземельним господарстві, Комунікати Рільн. Т-ва, музика з пл., 18.30 Мартин Будзіш учить кашубські діти, 18.47 Монтуємо звук, тижневик, 19.10 Розр. концерт, орх., спів, гавайська гітара, ксильофон, вібрафон, 20.40 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, сніговий комунікат, програма на завтра, 21.00 Спів. ресітал Едв. Бендера. 21.20 Театр Уяви: Вбивство за кулісами, скеч Л. Фішера (Данія), 21.50 Протипольська пропаганда за кордоном, 22.00 Форт., 22.30 Пластичний огляд, 22.40 Спорт, 22.45 Сучасна театр. режисерія, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 31. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Виженім забобони з хати, ради вістки, музика з пл., 11.00 „Щось" казка Андерсена для старших дітей, 11.25 Музика, мандоліни, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, у перерві в год. 12.15 Полуднева газетка, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Десятьлітня піяністка А. Шварцівна, 14.30 Спортова гутірка, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Вже весна, природничий репортаж для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудн. денник, 16.06 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Вокально-форт. ресітал, спів, 17.05 Великі пристані Европи: Гамбург, 17.15 Авдиція, 17.19 Квартетові мініятури, 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Великопістний концерт, муж. хор, органові твори з плит, 18.30 „Ніхто мене не знає" ком. Ол. Фредра, 19.05 Розр. концерт, орх., мецосопран, форт., 20.40 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 У паризьких робітних, 21.15 Симф. муз. з пл., 22.20 Концерт до Швеції і зі Швеції, 23.00 Інформ. авд., 23.05 Ост. вістки, 23.10 Закінчення програми.

Субота, 1. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розбудова Львова, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Романси з пл., 11.57 Сигнал, 12.05 Полуднева авд., 13.00 Орхестра, 14.00 Авдиція для дітей від 5 до 90 літ, 14.15 Комунікати з міста та провінції, 14.20 Батьківський порадник, 14.30 Гр. пл., 14.35 Останні винаходи, 14.45 Біржа, господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра і на ввесь рік, 15.00 Радіові піжмурки, вест[illegible] для дітей, 15.30 Орхестра; фейлетон, 16.00 Попол. денник, 16.06 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Мотети Орляндо ді Ляссо, хор, 18.00 Вістки з ост. хвилини, 18.05 Ворожка Тамара перед мікрофоном, 18.15 Гутірка слухачів із директором, 18.30 Гутірка, Словно-муз. авд. Будуємо нові фабрики, гутірка для молоді, 19.15 Із тайн мови, 19.20 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Веселий концерт; у перерві в год. 21.45 Йорі співає, [illegible] та сарану перед мікрофоном, 22.55 Інформаційна авд., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 30. березня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Давня і нова форт. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.00 Форт., 18.50 Циг. музика, 22.40 Комунікати в ріжних мовах, ВІДЕНЬ 18.30 Розр. музика, 19.30 „Веселі жінки з Віндсору" ком. оп. Ніколая, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.00 Нар. пісні, 18.00 Озера тисяча крокодилів, гутірка, 18.30 Спів, форт., 19.15 Орх., 21.10 Сопран, арфа, ЛЯГТІ 19.20 Хор, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 21.15 Концерт фільг. орх., МІЛЯНО 21.00 „Пори року" орат. Гайдна, ПАРІ ПТТ 20.30 Соната д-дур Гендля, РАДІО ПАРІ 21.30 Симф. концерт, РИМ 19.10 Арабська музика, 21.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.45 Пісні, 21.30 Легка музика, 22.00 Танц. музика.

Пятниця, 31. березня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. мельодії, 20.30 Вагнерівський концерт, БЕРОМЮНСТЕР 19.40 Військова симфонія Гайдна, БУДАПЕШТ 18.35, 22.00 Циг. музика, 22.40 Комунікати в ріжних мовах, ВІДЕНЬ 18.00 Пісні та легенди, **19.50 Комунікати в українській мові**, 20.10 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. муз., 22.30 Солісти, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.00 „Образки з вистави" Мусоргського, 20.15 Німецький комунікат, 20.50 Мюзік-Гол, МІЛЯНО 21.00 Розр. музика, 22.00 Скрипка, форт., РАДІО ПАРІ 19.15 Архитвори хор. музики, 21.15 Арфа, РИМ 19.10 Арабська музика, СОФІЯ 19.00 Форт., 19.30 „Аїда" оп. Верді, СТОКГОЛЬМ 19.45 „Марта" оп. Фльотова, ШТУТГАРТ 19.00 „Фавст" оп. Гуно.

Субота, 1. квітня 1939.

БЕРЛІН 20.10 Веселий муз. вечір, БУДАПЕШТ 18.00 Форт., 18.50 Спів, 21.10 Легка музика, ВІДЕНЬ 15.30 Моцарт, Гайдн, Шуберт, 19.00 Камер. концерт, **19.50 Українські вістки**, 22.30 Розр. концерт, орх., сопран, ЛЯГТІ 17.30 Легка музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Для дітей, 19.30 Концерт із Америки, 20.15 Німецький комунікат, МІЛЯНО 21.00 „Ля віколя імператріче" — оп. Монтанарія, 23.15 Танц. музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Для наймолодших, 18.30 Скрипка, РИМ 19.10 Арабська музика, 21.00 „Марія д'Алесандріа" оп. Ґедінія, РИГА 19.15 „Розведена" оп. Фаллa, СОФІЯ 18.05 Мандоліни, 20.00 Спів, 20.55 Популярна музика, 21.45 Легка і танц. муз.

Біржа.

Львів, 29 березня 1939

ГРОШІ

Бельґи бельґ. 89·57—89·47, Долари америк. 5·29·60—5·30·00, Долари канад. 5·27·50—5·28·00, Фльор. гол. 282·72—283·02, Франки франц. 14·11—14·12, Франки шв. 119·50—119·60, Фунти англ. 24·92—24·94, Гульд. данц. 100·25—100·25, Кор. данські 111·28—111·33, Корони норв. 125·27—125·32, Корони шведські 1[illegible]·37—128·57, Ліри іт. 16·20—16·20, Марки фінляндські 11·00—11·01, Марки нім. срібні 77·00—82·50.

Акції.

Банк Польський 124·00, Цукор 38·25—38·50, Вугіль 37·75—37·00, Ліпьпол 89·50—89·00, Моджеїв 21·75—19·50, Островець 75·50—76·00, Стараховичі 58·50—56·25, Жирардів 63·50—64·00.

Папери.

4 і пів внутрішня 63·00—64·30, 3 [illegible] 1 ем. 87·00, серія 90·00—90·00, 2 ем. [illegible] серія 00·00—00·00, 5 конверсійна [illegible] 5 колійова 68·00—69·00, 4 прем. [illegible] 4 консолідаційна 65·75—65·50.

Тенденція слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 29 березня 1939

1 кг. масла дес. бльок. з обл.	зол. 4·[illegible]
1 кг. масла дес. бочк. з обл.	зол. 4·[illegible]
1 л. молока	зол. 0·[illegible]
1 кг. яєць	зол. 1·[illegible]

Тенденція на масло, молоко та яйця сильна.

Подяка.

За участь у похороні бл. п. ВАСИЛЯ ВОЛОШИНА, [illegible] у Львові складаємо подяку [illegible] в Станиславові Шпитковському, [illegible] Петрові Хоминові, [illegible] Лещеві, проф. Прокоповичеві, [illegible] мазним хор і учасникам хору, Українському Зборові і Молоді, [illegible] нам і товаришам Організації [illegible] Державних Працівників, [illegible] Понятелям і Знайомим щире „Спасибі".

Родина.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10